

BILTEN

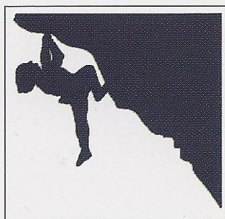
Posavski alpinistični klub Številka 14, marec 2009

A person wearing a blue jacket, dark pants, and a white helmet stands on a grassy slope. They are looking towards a massive, layered rock wall that dominates the background. The rock face shows distinct horizontal strata and some vertical fissures. In the foreground, there are green grasses and several bright pink flowers, some of which are out of focus. The sky is a pale, overcast blue.

ALPINIZEM,
GORNIŠTVO,
ŠPORTNO PLEZANJE

BILTEN

Številka 14, marec 2009

Posavski alpinistični klub

ZBRAL:

Nejc Pozvek

PRIPRAVA:

Nejc Pozvek in Edvin Nepužlan

FOTOGRAFIJE:

Edvin Nepužlan, Nejc Pozvek,
Sandra Voglar, Gorazd Pozvek,
Bojan Kurinčič, Martin Bedrač,
Leonida Lipoglavšek, Matej Zorko,
Andrej Sotelšek, Monika Kambič

NASLOVNICA:

Andrej Sotelšek

BILTEN IZDAL

Posavski alpinistični klub

SPLETNA STRAN:

WWW.PAK.SI

Krško, marec 2009

KAZALO:

Uvodnik – iskanje duha alpinizma	2
Poročilo predsednika kluba	4
Posavski alpinizem v alpinistični sezoni 2007/2008	6
Kvantiteta	6
Kvaliteta	6
Posavski zlati cepin	7
Športno plezanje v letu 2008	8
Srednješolsko državno prvenstvo 2008	8
Občinsko prvenstvo osnovnošolcev 2008	8
Osnovnošolsko državno prvenstvo 2008	8
Vzhodna liga 2008	9
Državno prvenstvo 2008	9
Omiš	9
Športno plezalni tabor KŠP	9
Tabor PAK	9
Vzponi v skali	10
Vzdržljivostni športi v sezoni 2008	11
Moji začetki ...	12
Prvič na bolder tekmi	13
Plezalni tabor v Kotečniku	13
Na Vzhodni ligi	13
Treningi v fitnesu	14
Tečaj športnega plezanja	14
Intervju (Arno Koštomaj)	15
Skromna gora	19
Filozofija »po alpinistički«	21
Dachstein	23
Najin dan na Korošici	24
Obračanje	26
Nad Šitom glava	28
Stopnice v nebo	30
Tržiška trilogija	32

Uvodnik – iskanje duha alpinizma

Sprememba.

Duh časa. Nisem verjel, da ima ta fraza pomen. Duha časa, ko se je rojeval posavski alpinizem, v bistvu več ni! Škoda. Vsak ponedeljek Alpinistične novice, kjer nastopajo znanci, prijatelji. Velika alpinistična imena iz sedemdesetih, osemdesetih let. Ena sama velika družina. Včasih slabe novice.

Vsak dan plezanje v Armeškem, v posavskem plezalnem biseru. V četrtek dogovori, petek pakiranje. Spanje na rosni travi, pod temnimi stenami. Le redke zvezde pod ostrimi grebeni. Vesolje, neskončnost, prvinskost trenutkov. Podrhtavanje od večernih mrazov, od napetosti, globoko

spoštovanje. Sam - sam s seboj.

Posavski alpinistični klub je bil sinteza želje posavskih alpinistov in gornikov ter posledica razvoja plezanja v Posavju. Stare, okostenele oblike organiziranja so postale pretesna srajca alpinizmu, ki je doseganje vrhunstva prenesel v tuja gorstva. PAK je zaživel na prelomu dveh alpinističnih obdobij. Klasičnega, ki ga je poosebljala pripadnost, navdušenje, pomanjkanje, ter sodobnega, ki ga opredeljuje predvsem individualizem in napredek tehnike. Mirno lahko rečemo, da je bil PAK prvi

alpinistični klub v Sloveniji in hkrati znanilec večjih sprememb.

Leta 1993 je Delo zapisalo: »Pred dobrim mesecem (16. septembra) je bil v Armeškem ustanovni občni zbor Posavskega alpinističnega kluba. Pripravili so ga v skladu z Zakonom o društvih, občinski sekretariat ga je že vpisal v register občine Krško in - pred dnevi so na PZS poslali prošnjo za sprejem. V njej so zapisali, da so PAK ustanovili predvsem zato, da bi omogočili razvoj, napredek in popularizacijo alpinizma ter športnega plezanja na področju Posavja, da bi aktivno sodelovali tudi pri vzgoji

in izobraževanju svojih in članov drugih zainteresiranih društev.

Prav gotovo so možnosti za razvoj te dejavnosti tudi v Posavju, toda – najbrž res le v povezavi vseh zainteresiranih, ne razdrobljeno, parcialno. Vezati se na eno samo planinsko društvo - PD (kot odsek ali sekcija) pa se je žal že premnogo kje (ne le v Posavju) izkazalo kot neperspektivno; preprosto ni mogoče več uskladiti interesov vseh.«

PAK pa se je pridno razvijal in se utrdil v okolju. Generacije starih in mladih so se seznanjale s temelji plezanja in alpinizma. Svoje temeljno poslanstvo popolnoma izpolnjuje. Mladih članov je precej. Vendar se zdi, da je klub na razpotju, koncepti devetdesetih let potrebujejo osvežitev. Slej ko prej pride do zamenjave generacij. Prilagoditev času bo nujno potrebna.

Klasični alpinizem se je navidezno razcepil v množico panog, ki so komercialno

zanimivejše, medijsko odmevnejše. Alpinizem in njegovi protagonisti so prepustili medijski prostor športnemu plezanju, dry toolingu (suho-lednemu plezanju), lednemu plezanju kratkih smeri, smučanju, »fast food« alpinizmu. Pravi alpinizem, ki je v bistvu življenjski slog, se je zaradi vrednot, ki ga opredeljujejo, skrtil v globino posameznikovih duš. Planinstvo, s katerega temelji se je alpinizem napajal, je v hudi krizi. Brez tega vrelca pa klasičnega alpinizma ne bo več nazaj, vsaj ne tako hitro.

Z jadikovanjem in vzdihovanjem po starih časih ali brez vidim priložnost za razvoj in nadaljevanje duha prvinskega alpinizma ravno v razvoju alpinistično obrobni dejavnosti. Tekmovalno športno plezanje na umetnih stenah, balvani, turno smučanje in suho-ledno plezanje lahko skupaj z znova poudarjenimi človekovimi vrednotami pomenijo renesanso duha alpinizma. Mlade sile bi morale neobremenjeno prevzeti vaje in odgovornost. Pot, po kateri bodo šli, vsem morebiti ne bo všeč, toda smer bo zanesljivo prava, izkušnje starejših bodo v pomoč. Mogoče bo klub bolj plezalski, bolj tekmovalni kot alpinistični, toda pravljica o alpinizmu bo vedno živela s svojo magičnostjo. Mi starejši smo jo brali, okušali in (skupaj s Posavskim alpinističnim klubom) soustvarjali.

Bojan Kurinčič

Jan in Bojan na vrhu tritisočaka Simulauna

Poročilo predsednika kluba

nas preveč vezale in tako smo se pred petnajstimi leti odločili, da gremo na svoje. Ustanovili smo Posavski alpinistični klub in ga na kratko poimenovali PAK. Za prvega predsednika je bil izvoljen Bojan Kurinčič, sam pa sem opravljal tajniška in organizacijska opravila. V delo kluba se je aktivno vključila še peščica drugih navdušencev za plezanje, kateri še vedno vztrajajo. Skupaj smo pustili za sabo v tem času kar močne sledi.

Začeli smo praktično iz nič. Imeli smo le veliko željo in veselje do plezanja in do gora. Sedaj smo močan in afirmiran klub, ki ga krasi dobro in organizirano delo z mladimi. V tem času smo vzgojili nekaj vrhunskih alpinistov in športnih plezalcev. Na tekmah v športnem plezanju - na

V septembru 2008 smo na klubu zaokrožili 15 let delovanja, zato se bom najprej le na kratko ozrl nazaj. Začetki organiziranega ukvarjanja z alpinizmom segajo še nekaj let nazaj, in sicer smo plezanja željni Posavci najprej ustanovili alpinistično skupino pod mentorstvom alpinističnega odseka (AO) Novo mesto. Takoj, ko smo izpolnili vse organizacijske in kadrovske pogoje, pa smo ustanovili svoj AO v okviru Planinskega društva Bohor. Tisti začetki so bili zares intenzivni. Spone društva so

najvišjem državnem nivoju - so se naši mladi plezalci povzpeli na stopničke, postali so člani državne reprezentance. V športnem plezanju za naše plezalce niso bile nedosegljive niti smeri z oceno 8b in več, na alpinističnem področju pa so se naši člani v posameznih letih uvrstili v samo špico najboljših alpinistov. V tem kratkem obdobju smo izpeljali tudi veliko številu alpinističnih odprav, opravljenih pa je bilo nekaj vrhunskih vzponov. Vse odprave so bile dobro organizirane in predvsem

so si na njih člani kluba lahko zastavili in uresničili večino svojih ciljev, za katere so se prej pridno pripravljali. Pomembno se mi zdi tudi, da so se vsi člani odprave vrnili domov zdravi in nepoškodovani, prav tako pa je dober občutek, da smo domov hodili kot dobri prijatelji in še bolj povezani, kot smo bili pred odpravami.

Klub si je v teh letih zagotovil kar dobro materialno osnovo, saj smo si zgradili svojo lastno bolder steno, opremljenih imamo nekaj izredno lepih in atraktivnih plezališč, vzgojili pa smo tudi zadostno število inštruktorjev in drugih vzgojnih kadrov, kar je osnova za dobro delo v prihodnje.

S svojim delom smo postali prepoznavni tudi navzven, tako v Posavju, kot na nivoju države. Tako imamo pri svojem delu veliko podpore s strani strokovnih služb in župana občine Krško, kjer ima klub svoj sedež, prav tako pa tudi s strani nekaterih gospodarskih družb in Občine Brežice, ki nam pomagajo pri organizaciji posameznih akcij in odprav. Vsem, ki verjamejo v nas, se seveda iskreno zahvaljujem in obljubljam, da se bomo trudili še naprej.

Tudi zadnje leto se ni razlikovalo veliko od prejšnjih štirinajstih in iz poročil posameznih sekcij lahko vidimo, da se je delalo dobro in da so vsi odgovorni izpolnjevali svoje zadolžitve vestno in pridno - v skladu s svojimi zmožnostmi. Tako dobivamo v športno plezalni sekcij nov podmladek, ki se počasi s svojimi dobrimi plezalnimi dosežki že prebija na sceno, v alpinistični sekciji pa so se tudi pojavile nove moči, ki kažejo, da bo še nekaj iz njih.

Seveda ni vse idealno, ni pa nič kritičnega. Sam predvsem vidim, da nam na področju športnega plezanja manjka nekdo, ki bi pomagal pri strokovnem delu s tekmovalci in bi mladi čim več plezali v skali. Med mladimi tekmovalci že nekaj časa ni nikogar, ki bi imel ambicijo preplezati smer

z oceno 8b.

Na področju alpinizma pa mislim, da so plezalci po pridobitvi naziva »alpinistični pripravnik« neambiciozni, ostajajo na tem nivoju in jim je zadosti, da plezajo le zase ter ne vidijo potrebe, da bi s svojim izobraževanjem in pridobitvijo naziva »alpinist« ali »alpinistični inštruktor« lahko pripomogli pri delu na klubu in tudi sami plezali še bolj varno. No, pa naj nam bo to izziv za naslednje obdobje.

V zadnjem letu smo z malimi spremembami v kadrovski strukturi izvršilnega odbora in z dobrim delom posameznikov izboljšali delo predvsem v alpinistični sekciji, kar mislim, da se bo preneslo tudi v naslednje obdobje, za katero bo na naslednji skupščini tudi potrebno izbrati novo vodstvo kluba in si postaviti nove cilje in zadolžitve. Vseskozi pa se moramo zavedati, da smo kljub dokaj velikemu pogonu in obsegu dela na klubu, tisti, ki mu dajemo vsebino in njegovo pravo vrednost, ljudje - in to le peščica, ki nas povezujejo enaki interesi, predvsem pa prijateljstvo in iskrenost. Vseskozi sem rad delal z vsemi in tudi naprej bi želel, da bi bilo na klubu podobno vzdušje.

Gorazd Pozvek

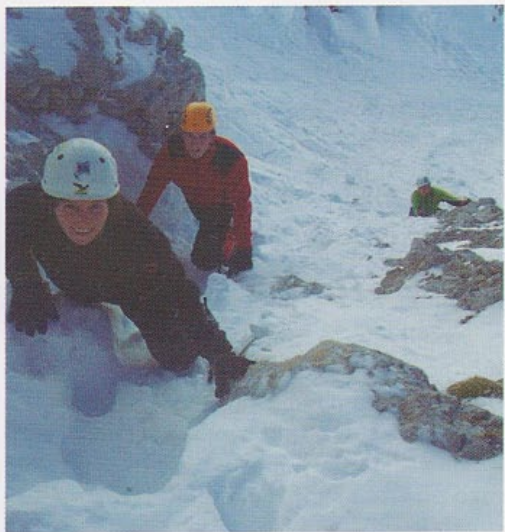
POSAVSKI ALPINIZEM V ALPINISTIČNI SEZONI 2007/2008

V dneh med 1. decembrom 2007 in 30. novembrom lanskega leta, kakor je tudi uradno določena alpinistična sezona, smo posavski plezalci opravili 298 vzponov. To pomeni, da smo bili aktivni približno tako kot prejšnja leta, vendar pa minula sezona skriva tudi nekaj presežnikov. V drugi polovici leta smo po dveletnem šolanju dokončno izobrazili nove mlajše pripravnike alpinizma, ki veliko obetajo. Delež njihovih vzponov je v skupni statistiki že precej pomemben. Izpostaviti velja predvsem navezo Tone Mavsar - Marko Levičar, zasluge za vplezavanje mladih pa ima predvsem Arnold Koštomaj.

Sicer pa se klubski kader ni bistveno spremenil. Skoraj vsako sezono se poveča zgolj število pripravnikov, ki so zelo aktivni v alpinistični dejavnosti, vendar v večini nezainteresirani za nadaljnje izobraževanje. Klub se tako počasi že sooča s težavo menjave generacij, saj motor že vse od začetka predstavljajo isti ljudje. Nedvomno je nastopil čas, ko bodo morale generacije, ki so zrasle in se razvile v nedrjih kluba, naslediti in obnoviti staro jedro.

Kvantiteta

Vsakoletna statistika nam pomaga pri analizi končane alpinistične sezone. Po številu vzponov smo bili dokaj povprečni, sploh je opazen velik osip v drugi polovici, torej v poznopoletnem in jesenskem delu. Zima in pomlad prednjačita tudi po zaslugi relativno dobrih razmer, ki smo jih uspeli izkoristiti. Največ vzponov oziroma boljše rečeno smučarskih spustov je zbral Franc Škvarč. Nad številko trideset je priplezal tudi Rok Levičar, katerega seznam ponuja zelo raznovrstne vzpone, ki predvsem temeljijo na skalnem plezanju. Zelo redno je v gore zahajal tudi

Romana, Marko in Edvin v Butinarjevi grapi (foto: Gorazd Pozvek)

mlajši pripravnik Edvin Nepužlan, prav tako pa sta visoko na lestvici števila vzponov vsako leto Arnold Koštomaj in Nejc Pozvek. Ostali člani so se ustavili nižje od številke 20.

Kvaliteta

Že uvodoma je bilo omenjeno, da minula alpinistična sezona skriva tudi precej presežkov, kar zadeva predvsem kvaliteto vzponov. Nedvomno je na prvem mestu vzpon Sandre Voglar in Mateja Zorka, ki sta konec januarja 2008 opravila z legendarno Belo grapo v severni steni Planjave. Gre za izjemen alpinistični vzpon v vseh pogledih in pomeni enega vrhuncev posavskega alpinizma zadnjih let.

Pomemben mejnik predstavlja tudi prva odprava v gore Srednje Azije. Gorazd in Nejc Pozvek ohranjata tradicijo in vsaka tri leta odideta na daljšo pot. Tokrat sta poskusila v Pamiru na Pik Leninu, a jima sreča

z vremenom in zdravjem ni bila naklonjena. Dosegla sta višino 6600 metrov, obenem pa tudi smučala z doslej najvišje točke za Posavce – Pik Razdelnaya, 6210 metrov.

Med zimskimi aktivnostmi velja izpostaviti tudi številne alpinistične smuke, predvsem v režiji Franca Škvarča in Nejca Pozveka. Smučala sta veliko klasičnih smeri do četrte stopnje s smučarskimi mesti S5 in več. Izstopajo smer Y v Begunjščici, Pripravniška grapa v Mojstrovki in Direktna smer s Križa proti Kriškim podom. Nejc je v enem dnevu opravil tudi s trilogijo Storžič-Begunjska Vrtača-Begunjščica, kjer je preplezal in presmučal več zahtevnih smeri.

Poletni skalni vzponi v visokih alpskih stenah že nekaj let izgubljajo na kvaliteti. Da ta temeljna zvrst alpinizma na visokem nivoju ne zamre, skrbi predvsem Andrej Sotelšek. Vsako leto (zadnja v navezi z Matejem Zorkom) naniza kakšno odlično in zahtevno klasiko. Po predlanskem Razu kortinskih veveric sta lani zmogla smer Stopnice v nebo (VII-, 500 m) v triglavski severni steni. Matej pa je v navezi z Moniko Kambič v jeseni preplezal še Extremklassiker v Dachsteinu (VI+, 650 m) in v enem dnevu povezal plezarijo v Koglu in

Skuti. Drugih zahtevnejših skalnih vzponov v lanskem letu ni bilo in vsi močno upamo, da bo to leto v tem pogledu boljše.

V rubriko alpinizma se uvrščajo tudi vse bolj atraktivna in prepoznavna tekmovanja v lednem in kombiniranem plezanju – torej v plezanju z orodji. V sezoni 2008 sta barve našega kluba več kot dostojno zastopala Aleksandra Voglar, ki je pometla s sicer okrnjeno konkurenco in zmagala na vseh tekmah, ter Matej Zorko, ki je bil v skupnem seštevku 8.

Posavski zlati cepin

Po vzoru svetovne gorniške organizacije lahko tudi v okviru našega kluba izpostavimo najkvalitetnejše dosežke minule sezone in se s simbolično nagrado zlati cepin spomnimo dosežkov naših alpinistov, ki so nemalokrat premalo cenjeni in prehitro odidejo v pozabo. V alpinistični sezoni 2007/2008 si to priznanje nedvomno zaslužita Sandra Voglar in Matej Zorko. 28. januarja 2008 sta v 8 urah zmogla Belo grapo v severni steni Planjave in še 6 ur porabila za zahteven sestop. Bila sta verjetno zadnja od le peščice navez, ki so izkoristile ugodne razmere v smeri. Ta še zdaleč ni preplezljiva vsako sezono in tudi naša naveza je zaradi močne odjuge v spodnjem delu začutila veličino te smeri. Podobno težko preizkušnjo je pomenil nočni sestop. Vsekakor veličastna tura in smer, ki zasluži kompleksno oceno V (pet), dolga pa je kar 1000 metrov.

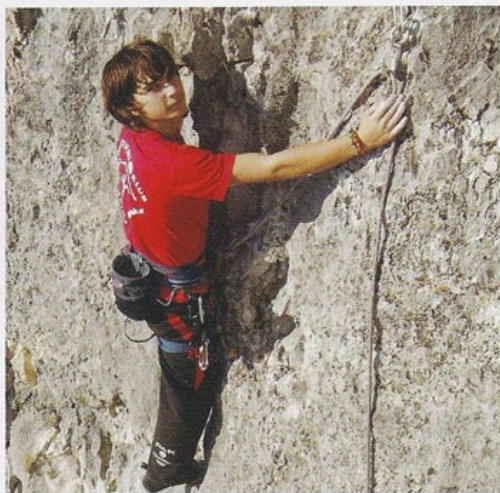
Pripravil: Nejc Pozvek
Načelnik za alpinizem: Matej Zorko

ŠPORTNO PLEZANJE V LETU 2008

Klubska športnoplezalna dejavnost je v poročilu predstavljena kronološko, na koncu so podana še poročila s plezalnih taborov in izletov ter pogled na dosežke v skalnem plezanju.

Srednješolsko državno prvenstvo 2008

Zadnji četrtek v januarju se je v Ljubljani odvijalo srednješolsko državno prvenstvo. V

Ambrož na vrhu smeri (foto: Gorazd Pozvek)

težavnostnem plezanju si je Katja Krejan med starejšimi dijakinjami z licenco priplezala 5. mesto, Ambrož Novak pa je bil med mlajšimi dečki z licenco po napaki 14.

Občinsko prvenstvo osnovnošolcev 2008

Prav tako zadnji četrtek v januarju so se najmlajši zbrali na občinskem prvenstvu za osnovnošolce v dvorani OŠ Brestanica. Plezalo je kar lepo število otrok, ki so ob

burnem vzpodbujanju staršev in trenerjev premagovali zanimive smeri. Nekateri so se na sploh prvič postavili pred dejstvo tekme, zato so bile reakcije še toliko bolj burne in vesele. Zmagovalci so v posameznih kategorijah postali: Nina Kurinčič (OŠ Senovo) pri mlajših in Irna Lepak (OŠ Krško) pri starejših deklicah, Luka Požeg (OŠ Brestanica) pri cicibanah, Jaka Pinterič (OŠ Krško) pri mlajših in Matic Ivačič (OŠ Krško) pri starejših dečkih. V skupnem seštevku je 1. mesto zasedla OŠ Krško, 2. je bila OŠ Brestanica in 3. OŠ Leskovec pri Krškem.

Osnovnošolsko državno prvenstvo 2008

Prvenstvo je nekako našlo mesto in se ustalilo na plezalni steni v Kranju, kjer poteka tudi svetovni pokal. Svoje osnovne šole so zastopali: Domen Longo, Tadej Netahly, Jaka Pinterič, Nina Kurinčič, Lea Koprivc, Tit Voglar, Irna Lepak, Miša Koritnik, Maja Debelak in Matic Ivačič. To je bila tudi največja udeležba posavskih šolarjev na državnem prvenstvu, uvrstili pa so se med 8. in 61. mestom.

Tekmovalci po končanem občinskem prvenstvu (foto: Martin Bedrač)

Katja v Črnem Kalu (foto: Gorazd Pozvek)

Vzhodna liga 2008

Tekmovanje dobesedno navdušuje. Na zadnji tekmi v sezoni je plezalo že kar 157 mladih članov klubov vzhodne Slovenije. Postaja celo mednarodno, saj so se tekem udeleževali redno predstavniki hrvaških klubov, pa tudi dekleta iz Avstrije in Srbije. Klubske barve je na prvenstvu zastopalo dvanajst otrok. Zmage in tudi malo slabši dosežki pa so dali otrokom dodaten motiv in vzpodbudo udeleževati se tekem, na krožku in treningih pa kar se da pridno slediti delu in nasvetom inštruktorjev.

Na petih tekmah so se borili: Ambrož Novak, Matic Ivačić, Jaka Pinterič, Maja Debelak, Miša Koritnik, Irna Lepak, Lea Koprivc, Tadej Netahly, Domen Longo, Nina Kurinčič, Tit Voglar in Jaka Pavlič. Najbolj je blestel Jaka Pinterič, ki je med cicibani dosegel odlično 2. mesto v skupnem seštevku. V Slovenski Bistrici si je pripeljal celo prvo zmago. Ambrož Novak pa si je s plezanjem na samo treh od petih tekem pripeljal skupno 3. mesto.

Državno prvenstvo 2008

Skupini petih že uveljavljenih tekmovalcev v državnem prvenstvu se je v lanski sezoni priključila še Nina Kurinčič, ki je v tekmovanje

v težavnosti zaključila na 27. mestu. Jaka Pinterič je bil med cicibani na skupno 15. mestu, mlajši deček Domen Longo na 23. mestu. Ambrož Novak se ni udeležil vseh tekem in prvenstvo končal na 16. mestu med starejšimi dečki, Tadej Netahly pa na 17. mestu. Med mladinkami je bila Katja Krejan skupno peta.

V balvanskem plezanju se je prvič preizkusil Jaka Pinterič. Na svoji prvi balvanski tekmi je stopil na stopničke in se veselil 3. mesta. Tekmovanje pa je zaključil na skupnem 8. mestu. Balvane sta premagovala tudi Katja in Ambrož. Katja je bila v kategoriji mladink ob zaključku prvenstva celo tretja, Ambrož pa ga je končal na skupnem 10. mestu.

Omiš

Med prvomajskimi prazniki smo člani kluba spoznavali novo lokacijo, plezališča okoli Omiša. Preplezali smo kar nekaj sten nad morsko obalo in nad reko Cetino. Na seznamu so se znašle tako večraztežajne smeri, kot tudi kratke športnoplezalne. Udeležba je bila kar številčna, tečajniki pa so prišli domov navdušeni in z veliko preplezanimi izkušnjami.

Športno plezalni tabor KŠP

Tabora, ki se je konec junija odvijal v Kotečniku, sta se tokrat udeležila Domen Longo in Tadej Netahly. Navdušena nad plezanjem, predavanji, druženjem s plezalcami iz vse Slovenije in seveda nad vodstvom ter predavateljici, sta se vrnila domov dokaj utrujena. Pridobila sta osnovna znanja tečaja za športno plezanje. Plezala sta smeri do težavnosti 6a. Po njunem poročanju smo lahko prepričani, da bomo naše najmlajše še napotili v Kotečnik.

Tabor PAK

Že tradicionalni plezalni tabora PAK je letos potekal v Bohinjski Bistrici. Štirinajst

udeležencev je uživalo v aktivnostih, ki jih nudi pokrajina okoli Bohinja. Seveda je bil vsak dan vsaj delno namenjen plezanju v okoliških plezališčih. V preplezanih težavnostih smo ponovno premagali sami sebe. Spoznavali pa smo tudi Bohinjsko jezero z ladjice, s kanuja, iz vode in okolice, se sprehajali po planinah naokoli, jahali konje na ranču Mrcina, kolesarili ...

Vzponi v skali

V zadnjih letih je ob pomanjkanju vrhunskih vzponov v skali poročanje o tej najbolj bistveni in prvinski obliki športnega plezanja skoraj povsem zamrlo. Žal naši plezalci trenutno ne posegajo na območje desete stopnje, vsako leto pa je vseeno opravljenih ogromno kvalitetnih vzponov, ki marsikomu pomenijo velik dosežek in zvišanje svojih zgornjih meja in sposobnosti.

Sezono 2008 je najbolje izkoristil Goran Butkovič, ki je svojo zgornjo mejo težavnosti potisnil na 7b+ v smeri Palček smuk, na pogled pa je preplezal smeri do 7a. Podobne težavnosti je zmozel tudi Matej Zorko. Veseli podatek, da se je veliko plezalo v vseh domačih plezališčih, preplezane so bile nekatere smeri, ki so imele zgolj eno ponovitev ali pa so bile še brez nje. V plezališču pri Perkotu je tako Nejc Pozvek preplezal enega izmed projektov, za katerega predlaga oceno 7b, opravil pa je tudi prvo ponovitev Virtusa, za katerega prav tako predlaga oceno okoli 7b. Z Goranom Butkovičem sta ponovila tudi večino smeri Pri Peklu, kjer bo po njenem mnenju tudi potrebna manjša korekcija ocen. Sicer se je Nejcčeva bera ustavila pri oceni 7c, podobne težavnosti pa je premagal tudi Andrej Sotelšek.

Z veseljem lahko pogledamo tudi med krožkarje in mlade tekmovalce. Večina je že dobila prve skalne izkušnje, številni so skalno plezanje že z odobravanjem sprejeli. V planu dela krožka je že bila sprejeta pobuda za pogostejše obiske

bližnjih plezališč z mladimi. Žal pa je veliko slabša slika med našo gonilno silo, izkušenimi mladimi tekmovalci in plezalci, ki jim je skalno športno plezanje vse bolj tuje, rezultati pa so že nekaj let na enaki, precej podpovprečni ravni. V lanskem letu je pomladansko formo uspešno unovčila le Katja Krejan, ki je v Arcu na pogled preplezala dve smeri z oceno 7a, z rdečo piko pa 7a+. Vsekakor hvale vreden dosežek. Upamo, da generacija mladih talentov, ki se pojavljajo na krožku, po dolgih sušnih letih v naše kraje zopet prinese pomladne rezultate in pa predvsem ljubezen do plezanja in druženja v naravi.

Pripravila: Sandra Voglar in Nejc Pozvek
Načelnica za športno plezanje: Sandra Voglar

VZDRŽLJIVOSTNI ŠPORTI V SEZONI 2008

Navkljub zelo redkem omenjanju in neaktivnem ter malo vidnem delovanju, sekcija za vzdržljivostne športe še vedno obstaja. In živi. Vendar se z njo ubadajo le redki posamezniki, ki čutijo pripadnost klubu in hkrati gojijo še tovrstne športe. Še več, sekcija živi predvsem po zaslugi želje predstaviti klub tudi na nealpinističnem področju in želje po izražanju pripadnosti našemu kolektivu. In kako to gre? Precej enostavno: na raznih vzdržljivostnih tekmovanjih se nekateri naši člani izkažejo ne le z imenom in priimkom, ampak tudi z imenom našega kluba.

Zastopani smo predvsem na raznih tekaških prireditvah: maratoni, olimpijski teki, trekingi ... Lansko leto je bilo tovrstnih prireditev, kjer se je pojavilo ime našega kluba, najmanj ducat. Zasluge za to ima predvsem družina Kurinčič, za visoke rezultate pa skrbi Jan. Lani se je udeležil večine pomembnejših polmaratonov pri nas, nekaj tudi na Hrvaškem. Njegov čas se je najhitreje ustavil pri 1 uri in 22 minut. Najbolj odmevno zastopstvo smo imeli na tradicionalnem Teku trojk oziroma teku okoli žice v Ljubljani.

Posavski alpinistični klub so tam zastopali Jan Kurinčič, Andrej Trošt in Nejc Pozvek. Na razdalji 28 kilometrov so se uvrstili na solidno 31. mesto med več kot 150 trojkami. Svoje predstavnike smo imeli tudi na Olimpijskem teku v Brežicah in na številnih tekmovanjih v tako imenovani Treking ligi. Ta se je lani z množičnim odzivom uveljavila tudi v Sloveniji, prej pa so naši člani nastopali na hrvaških tekmovanjih. Kjerkoli se tekmovanje že odvija, je na odru za zmagovalce vsaj en predstavnik našega kluba: Bojan Jevševar ali pa Silvo Rožman. Žal pa ob njihovih imenih navadno ni zapisanega imena našega kluba. Morda pa bi bilo to že preveč uspehov za kolektiv, ki združuje ljubitelje alpinistike.

Pot v prihodnost bo po vsej verjetnosti zelo podobna dosedanjem dogajanju. Želeli bi si le, da bi čim več udeležencev iz naših vrst začutilo pripadnost Posavskemu alpinističnemu klubu in bi to dejstvo brez sramu zapisali ob prijavi na prireditve.

Pripravil: Nejc Pozvek

Načelnik za vzdržljivostne športe: Jan Kurinčič

MOJI ZAČETKI ...

Ko sem prvič prišla na plezanje, me je bilo strah. Naslednjič sem strah premagala. Plezanje mi je všeč. Tudi nekatere sošolke hodijo h krožku. Na treninge hodim rada, ker zelo rada plezam. Učitelj in učiteljica mi tudi pomagata. Krožek imamo vsak torek.

Nadin Sotošek, 8 let

Ko sem prvič plezala, sem se bala višine. Kmalu sem premagala ta strah. Včasih preplezam celo smer. Vesela sem, ko pridem do vrha. Všeč mi je spuščanje s stene. Na plezanju sem spoznala nove prijatelje. Na krožku mi je všeč.

Nastja Sevšek, 8 let

Že od nekdaj sem si želel iti h krožku prostega plezanja na umetni steni. Letos se mi je želja končno uresničila in sedaj enkrat tedensko plezam na umetni steni v osnovni šoli v Brestanici.

Ko sem prvič videl steno, se mi je zdela visoka. Vseeno me ni bilo nič strah, saj se višine nikoli nisem bal. Vedno se najprej ogrejemo tako, da telovadimo in tečemo. Nato je sledilo moje prvo srečanje s steno. Tisti dan sem preplezal dve lahki smeri in prišel do vrha. Naslednjič mi je uspelo preplezati že težjo smer. Plezanje me zelo veseli in v tem uživam.

Sedaj imam cilj preplezati še zame najtežjo smer in upam, da mi bo kmalu uspelo.

Aljaž Motoh, 9 let

H krožku prostega plezanja sem začela hoditi 18. 10. 2008. Prvi dan sem bila dokaj zmedena in nerodna. Zdaj hodim tja zelo rada, ker se mi vsakič zgodi kaj novega. Zelo sem vesela, kadar priplezam do vrha smeri. Tudi mentorji so zelo prijazni z nami in nam pomagajo ter nas vzpodbujajo. Za to športno dejavnost sem se odločila tudi zato, ker imam probleme s hrbtenico in mi to zelo koristi. S plezanjem na umetni steni sem prvič poskusila

na Rakitni. Bilo mi je zelo lepo. Ta šport mi je zelo zanimiv in sem vesela, da imamo možnost naučiti se plezanja v domačem kraju. Zanimiva je tudi oprema, ki jo potrebujem pri tem športu. Ampak vseeno, ko sem prišla prvič, me je bilo kar malo strah. Spoznala sem tudi novo prijateljico, zato prihajam malo prej, kot bi morala, da se malo pogovarjava, kajti med treningom ni časa. Želim si, da bi se čim več naučila in uspela v tem športu. To je moja želja. Če pa mi bo uspelo, bo pokazal čas.

Janja Jevšnik, 12 let

Kako sem se sploh odločila za ta klub? Čisto preprosto. Hodila sem na plezalni krožek, ki se je odvijal na naši šoli. Učitelj mi je predlagal, naj grem h krožku, ki se odvija v Brestanici. Ko sem prvič prišla v garderobo, sem spoznala Nino in postali sva zelo dobri prijateljici. Ko pa sem prišla v telovadnico, so vsi »buljili« vame. Predstavila sem se jim, nato pa so se še oni meni. Naslednje leto so na novo prišle Maja, Irna in Miša. Postale smo neločljive, saj smo skupaj na treningih, tekmah ... To leto Miša ne hodi več. Na novo je prišla Taja. Z njo sva tudi prijateljici, ampak nisva toliko skupaj kot z Irno in Majo. Na treningih za ogrevanje igram odbojko z vsemi. Zelo rada pa tudi varujem ostale, saj je to zelo zabavno.

Lea Koprivc, 13 let

Nina premaguje vertikalo (foto: Bojan Kurinčič)

*Ko pogledam plezalno steno,
pozabim na tremo,
le še plezalko si obujem
in le malo premišljam
kako oprimke bi prijala.*

*Hitro v steno se poženem
in z veseljem plezam,
enkrat bočno se postavim,
z roko po oprimku sežem,
hitro še noge prestavim,
zadnji grif dosežem.*

*Zelo sem vesela,
da sem tudi jaz uspela.*

Nina Kurinčič, 12 let

PRVIČ NA BOLDER TEKMI

Moja prva bolder tekma je bila v Žireh 15. junija 2008. Bilo je delno oblačno. Plezališče je bilo na travniku blizu reke Sore. Bil je prijeten dan za tekmo. Izolacijska cona se je odprla eno uro pred začetkom in se zaprla pol ure pred tekmo. ki se je začela ob 11.30. Imeli smo 4 smeri (bolderje) in za vsako smo imeli 4 minute časa, da jo splezamo. Ko sem odplezal vse štiri probleme, sem odšel v izolacijsko cono in počakal da bodo znani rezultati. Imel sem dober občutek in upal na dobro mesto. Vsi plezalci so odplezali, prejeli smo rezultate in ko sem zagledal da sem 3., sem se zelo veselil. Počakal sem še na podelitve. Upam, da bom še kdaj tako dober. In mislim, da tudi bom.

Jaka Pinterič, 11 let

PLEZALNI TABOR V KOTEČNIKU

Letos sem se udeležil plezalnega tabora, ki je bil v Kotečniku. Tabor je vodila Martina Čufar, program je bil zelo pester, saj smo se poleg plezanja naučili še marsikaj zanimivega. Spali smo v šotorih, kuhinja pa je bila odlična, saj so kuhali skoraj po naših željah. Skoraj vsak dan

smo plezali in enkrat smo se šli spuščat po reki s kanuji. Nekateri so bili hrabri in se okopali v hladni vodi.

Plezali smo večinoma na pogled, preplezal pa sem smeri težavnosti od 4a do 6b. Smeri imajo zanimiva imena, najzanimivejše mi je Sirove luknje. Tudi sami smo naredili svojo smer in jo poimenovali Ko zorijo jagode.

Obiskala sta nas tudi Maja Vidmar in njen trener. Z njima smo preživeli zanimiv večer ob pogovoru in družabnih igrah. V plezališču smo srečali tudi Tomaža Humarja s sinom.

Zadnjo noč pa smo doživeli tudi pravi vihar, ki je bil tako močan, da nas je pregnal iz šotorov. Noč smo prespali v hiši, zjutraj pa smo šele videli razdejanje, ki ga je pustil za seboj.

Dnevi v taboru so prehitro minili, saj sem našel kar nekaj novih prijateljev, z njimi se še vedno srečujemo na tekmovanjih. Ponosen sem bil tudi na število preplezanih smeri, saj do takrat nisem plezal tako težkih smeri. Največje zadovoljstvo pa je bilo plezanje v naravni steni, ki ima zame poseben čar. Ob koncu tabora sem bil utrujen in zadovoljen hkrati, poln vtisov in novih znanj.

Domen Longo, 13 let

NA VZHODNI LIGI

Prva tekma v Vzhodni ligi mi je bil največji izziv v prvem letu plezanja. Ko so nam povedali, da naj začnemo tekmovati, so se treningi šele začeli. Morale smo se bolj potruditi in začeti plezati taktično.

Bilo je zelo zanimivo in zabavno, vendar naporno. Trdo delo je bilo pred nami. Najprej smo morale osvojiti steno v telovadnici, nato v zgornjem nadstropju, v MC-ju in na prostem. Če nas ne bi tako vzpodbujali, ne vem, če bi dosegle tako dobre rezultate.

Na prvi tekmi je bilo zelo vznemirljivo. Bile smo zelo živčne in nismo vedele, ali nam bo uspelo sploh kam priti. Vsi so nas vzpodbujali in navijali za nas, ampak smo zaradi treme in strahu preplezale manj, kot bi drugače. Zelo so

Na tekmi vzhodne lige (foto. Martin Bedrač)

se nam tresla kolena in nismo imele dobrega občutka ali je naslednji oprimek dober ali ne. Ampak nismo obupale in plezale naprej dokler, smo lahko. Ko je bilo vsega konec, smo šele videle in razumele, kako bi mogoče lahko priplezale višje. Morda pa bo na naslednji tekmi bolje.

Ko smo se odpravljali domov, je bilo že vse za nami in na naslednjih treningih smo se še bolj borile in trenirale za naslednjo tekmo. Takrat bomo že boljše in bomo priplezale dlje od ostalih tekmovalk.

Irna Lepak, 14 let

TRENINGI V FITNESSU

Kot vsako leto, sem se tudi letos januarja odpravil v fitness. Tam so treningi po mojem dokaj zanimivi in naporni. Vsako leto več ljudi in vedno več mladih. Fantje s preveč testosterona se dokazujejo in primerjajo med seboj, kar je lahko dobro ali slabo. Včasih mladi malo pretiravajo in pride do manjših poškodb tkiva ali do hudega muskelfibra naslednji dan.

Moj trening je sestavljen iz ogrevanja,

glavnega dela in na še koncu raztezanja. K ogrevanju spada tek na napravi ali kolesarjenje na sobnem kolesu. Nato sledi glavni del, ki je najbolj naporen. Delam približno dvanajst vaj. Vsako vajo delam po tri serije in z različnim številom ponovitev - odvisno ali hočem trenirati moč ali vzdržljivost. Treningi moči so bolj izčrpavajoči in naporni, ter zahtevajo veliko natannost in predhodno ogrevanje. Približno na polovici treninga čutiš že veliko utrujenost in pomanjkanje kisika.

Na treningu je potrebno tudi veliko piti. Ko zaključiš glavni del treninga, je pomembno, da se zelo dobro raztegneš in povečaš prekrvavitev v mišicah in s tem pospešiš njihovo obnovo.

Ambrož Novak

TEČAJ ŠPORTNEGA PLEZANJA

Zorka, Mateja, Tanja, Iris, Sebastjan, Aleš, Mitja - tečajniki.

Super smo se ujeli.

Začelo se je resno, s strahospoštovanjem in prvimi osnovnimi pojmi in napotki za varno plezanje: Etični kodeks! Varovanje! Dvojno preverjanje! Osmica! Sidrišče! Prevezovanje! ... Nadaljevalo v bolj sproščenem vzdušju: Pazi vrv! Zategni pas! Nategni! Dol me daj! Bičev vozeli! Tehnika! ... Končalo uspešno: Čestitke! Bravo! ...

Na začetku malce zadržani, mogoče celo prestrašeni, predvsem pa polni pričakovanj in polni elana. Po prvi preplezani smeri se navdušiš, zavore se sprostijo, samo še uživaš in nato hočeš še.

Naučili smo veliko več kot pa le plezanja. Plezanje je namreč mnogo več kot pa zgolj premagovanje smeri v steni. Soočiš se z lastnimi strahovi, premaguješ samega sebe in vedno znova se preseneetiš.

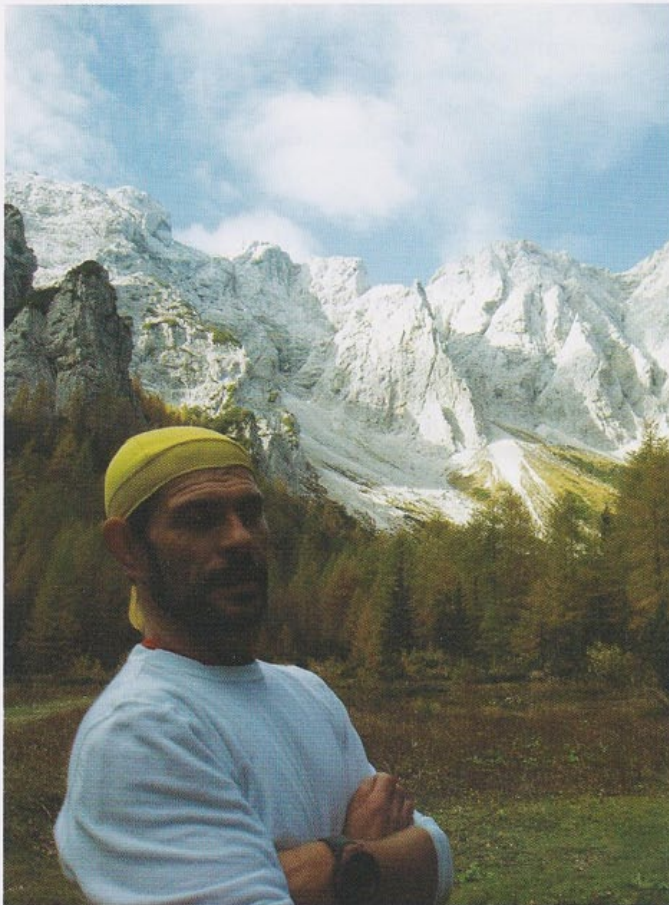
Vendar pa nič ne bi bilo mogoče brez najboljših inštruktorjev na svetu!

Hvala Sandra! Hvala Nejc!

Tanja Ločičnik

INTERVIJU

ARNO KOŠTOMAJ

V zborniku, izdanem leta 2004, ob 15-letnici organiziranega ukvarjanja z alpinizmom v Posavju, je bilo o Arnoldu Koštomaju - Arnotu zapisano: Član z najdaljšim alpinističnim stažem v Posavju. No, zdaj je leto 2009 in ta staž je še malo daljši. Bil je prvi načelnik novoustanovljene alpinistične sekcije in poznejšega alpinističnega odseka pri PD Bohor. Poleg sodelovanja pri organiziranju alpinističnega kolektiva je bil dejaven tudi pri uvajanju športnega

plezanja v posavsko okolje, kjer je z Milošem Kolškom in Marjanom Zverom konec osemdesetih let prejšnjega stoletja opremil plezališče Armeško, ter s poudarjanjem treniranja športnega plezanja za kvalitetnejše alpinistične vzpone. Aktiven je tudi v današnjem alpinističnem klubu, kot predavatelj v alpinistični šoli in tudi v organih kluba. Predvsem pa je vir izkušenj in zgodb, ki se jih je nabralo dosti, dosti. Težke prvenstvene smeri (na Lofotih, v Vežici, Dolški škrbini, ...), zahtevne ponovitve, ekstremni alpinistični smuki (slap Palenk, Meniskusov žleb v Robičju) ter odprave (otočje Lofoti, 1985, Cordillera Blaca, 1999) izstopajo v njegovi beri tur, vse pa temelji na mnogih dneh, preživetih v gorah. In ko se človek veliko let ukvarja s početjem, ki mu rečemo alpinizem, ga z leti oplaja z novimi pogledi in idejami, si nanj izdelata tudi jasen pogled.

Pri Arnotu se ni za bati, da tega pogleda ne bi imel.

Izpit za alpinista si naredil leta 1984. Plezal si že prej. Koliko časa si že v alpinizmu?

Z alpinizmom se ukvarjam že od 1978. Začelo se je z obiskovanjem alpinistične šole v Celju, kjer so me naučili osnov alpinizma. Vendar sem spoznal, da mi ta šola ne more ponuditi tistega, kar sem resnično hotel, zato

sem začel z raznimi pohodi na štiritisočake po Evropi. Vedno sem dajal prednost praksi pred teorijo. A vseeno sem se leta 1982 ponovno včlanil alpinistično šolo, tokrat v Novem mestu, naredil izpit za alpinista in to mi je postavilo temelje nadaljnjega aktivnega ukvarjanja s tem športom. Če povzamem, v alpinizmu sem že dobrih 30 let.

Da si dolgo obdobje v alpinizmu, da žar ne pojenja, se mi zdi pomemben odnos, kakršnega imaš do alpinizma, plezanja, gora, sten. Kaj je po tvojem bistveno pri odnosu do alpinizma, plezanja, gora, da se želja, veselje, motivacija ne izpoje?

Menim, da je odnos do alpinizma stvar vsakega posameznika. Sam priporočam zmeren odnos. Nanj ni dobro gledati s preveč športnega vidika, a prav tako ne s preveč amaterskega oziroma ljubiteljskega. S takim mišljenjem se ga gotovo ne boš nikoli naveličal. Alpinizem, plezanje in gore zahtevajo celega človeka, zato se moramo prej dobro pripraviti na določene dejavnike oziroma situacije. Če vse to obvladamo, potem se bo vsaka odprava, vzpon, preplezana smer končala z zadovoljstvom.

Kot eno značilnost tvojega ukvarjanja z alpinizmom vidim vsestranskost. Ukvarjaš se tako s skalnim plezanjem, lednim plezanjem, dry toolingom, pozimi tudi s plezanjem grap, smeri, s pristopi, turnim smučanjem. Pri tem se mi zdi, da so našete zvrsti pri tebi dosti enakovredne. A ti je katera od naštetih zvrsti še posebej blizu in zakaj?

Za vsakega, ki se ukvarja z alpinizmom, je pomembna vsestranskost. Vsa plezanja, ki si jih naštel, so nekakšna predpriprava za vzpone, ki jih opravljaš v visokogorju. Zato ti ne morem odgovoriti, katera od podzvrsti alpinizma mi je posebej pri srcu. Zame so

pomembne vse, in menim, da ena brez druge ne gre. Lahko se odločiš za samo eno ali dve podzvrsti, vendar potem nisi celosten in ne moreš izkoristiti vseh užitek, ki ti jih lahko ponudi alpinizem.

»Celovita alpinistična osebnost«. Kaj si predstavljaš pod tem pojmom?

Pojem »celovita alpinistična osebnost« zame predstavlja posameznika, ki se posveča vsem podzvrstem alpinizma in s tem do potankosti izkoristi oziroma izkusi vse užitke, ki jih nudi alpinizem. Vendar mora biti ta posameznik dobro pripravljen tudi na psihičnem in fizičnem nivoju ter imeti finančno zaledje.

Ilustracija: Rok Levičar

Ko se ukvarjaš z alpinizmom, sploh v mlajših letih, se mi zdi, da se daje velik poudarek pomembnosti ture, »da se nekaj zleze«, pozneje, tudi iz razgovorov s tabo, pa se mi zdi, da od tur ostanejo predvsem zgodbe, ljudje, ne pa športni pomen ture. Smeri, gore, so le okvir, kjer zgodbe nastanejo. Do česa naj ima mlad alpinist odprte oči, ko se podaja na pot čez stene in vrhove?

Mladim alpinistom in pripravnikom svetujem, naj gredo na začetku čim večkrat v različna gorstva, pridobijo občutke gibanja in življenja v gorah ter se s tem pripravijo na različne situacije, ki jih lahko tam doživijo. Gledajo naj predvsem na lastno varnost in varnost alpinističnih kolegov, pri tem naj ne precenjujejo lastnih sposobnosti, istočasno pa naj v mislih sproti analizirajo vse dobre in slabe lastnosti, ki jih pridobijo na vzponih oziroma odpravah. Skupek vsega povedanega jim bo še kako v pomoč pri kasnejšem pripovedovanju zgodb iz sveta alpinizma.

Arno na turni smuki (foto: Nejc Pozvek)

Alpinistično šolo si obiskoval pri celjskem alpinističnem odseku, kjer so bili takrat aktivni alpinisti kot na primer Ciril Debeljak, Franc Čanžek in podobni. Spomnim se anekdote, ki si jo povedal ob neki priliki, kako je bil na zimskem tečaju na Okrešlju Slavko Cankar (poznejši vodja odprav, med drugim na Nameless Tower v Pakistanu, kjer se on, Franček Knez in Bojan Šrot splezali prvenstveno Slovensko smer) postavljen pred problem, kako se prebiti čez veliko snežno opast. Po neuspešnih poskusih so skupali rov

skožnjo. To odpira vprašanje, katere lastnosti so takratni inštruktorji iskali pri tečajnikih. Ti si bil tam. Kaj so inštruktorji želeli od vas, takratnih tečajnikov/pripravnikov? Kaj se je cenilo, kaj vzpodbujalo?

Takratni alpinistični inštruktorji so od nas zahtevali iznajdljivost in nepopustljivost v različnih alpinističnih situacijah. Niso poznali pomena besed »ne morem«. Pri nas pripravnikov so cenili iznajdljivost gibanja v gorskem svetu ter predrznost. Bilo je popolnoma v nasprotju z današnjo miselnostjo alpinističnih inštruktorjev, ki jim je varnost na prvem mestu.

Omenil si, da ste se v časih - kakih 20 let nazaj - skoraj vsi, ki ste aktivno plezali, poznali med sabo ter da se je plezalo dobro in intenzivno (zahtevne zimske ponovitve, itd.). Danes, sploh ob pomoč masovnih medijev kot je internet, je alpinizem že skoraj masovna aktivnost. Čim se za eno smer/področje objavijo dobre razmere, so takoj »kolone«. Na večjih odsekih so alpinistične šole polne. Opreme je več in je dostopnejša. Zdi se, da je danes kvantiteta precejšnja, a kvaliteta ni temu premo sorazmerna. Kakšno je tvoje mnenje o današnjem širokem ukvarjanju z alpinizmom? Opažaš kakšne razlike

med današnjimi alpinisti ter generacijami pred desetimi, dvajsetimi leti?

Menim, da množično ukvarjanje z alpinizmom lahko posledično privede do izboljšanja kvalitete alpinistične panoge. Današnje generacije imajo neprimerno boljše pogoje in možnosti za alpinizem, kot smo jih imeli mi dvajset let nazaj. Če navedem primer: ko se odpravijo npr. na osemtisočaka v Himalajo, že prej na internetu

poizvejo vse, kar jih zanima o gori (dostopnost, vremenske razmere, smeri ...), odpravijo se lahko individualno, pred leti pa je vse potekalo preko dovoljenj države; udeleženci imajo boljšo opremo in s tem boljše pogoje osvojitve vrha. Mi vsega tega nismo imeli.

Alpinizem se razvija v smer, ko čim bolj natrenirani plezalci s čim manj sredstev/opreme opravljajo vzpone na hiter in čist način. Kje misliš, da so meje? Jih je Česen nakazal z južno steno Lhotseja?

Meje ne obstajajo, saj bodo vedno prihajali ljudje, ki bodo določene vzpone opravili z še manj opreme. Je pa res, da je to stvar posameznika, saj se vsak sam pri sebi najbolj zaveda, kje so njegove meje in sposobnosti. Rekel bi pa, da je bil Česen z vzponom v južni steni Lhotseja prvi, ki je nakazal nove trende v alpinizmu.

Ilustracija: Rok Levičar

Da se vrneva k hribom. Plezal si tudi prvenstvene, od Lofotov do hrvaškega Kleka, Vežice, Dolške škrbine. Ti prvenstvene smeri predstavljajo vrhunec alpinistovega udejstvovanja v gorah, oziroma kaj ti predstavljajo plezanje prvenstvenih smeri?

Po mojem mnenju pri alpinističnem udejstvovanju v gorah vrhunca ne moremo doživeti. Prvenstvene smeri so le osebnostna nadgradnja plezanja. Plezanje teh smeri pomeni tudi lastno delo, samostojno reševanje plezalnih problemov.

Ti je katera od tvojih prvenstvenih smeri še posebej blizu? Ima kakšno posebno zgodbo?

Za vsako preplezano prvenstveno smer imam pozitivne občutke in vsaka je zgodba zase. Spomnim se preplezane prvenstvene smeri v Lofotih, ko smo se kar štirje spustili po vrvi, ki

je bila pričvrščena na samo enem klinu, pa še ta je bil zadnji. Bilo je ednino upanje za rešitev in uspelo nam je.

Skoraj vsak alpinist ima področje, gorstvo, celo goro ali steno, ki mu je posebno ljuba? Imaš ti kakšno takšno plezalsko/alpinistično področje?

Izpostavil bi Dru (Chamonix; Francija), Veliko Cino (Dolomiti; Italija), Paklenico (Zadar; Hrvaška) in Dedca (Korošica; Slovenija).

Ob neki priliki si omenil, da je bilo plezališče v Armeškem v času svojega nastanka (začetek 90-ih prejšnjega stoletja) med »top pet« plezališči v Sloveniji (za Ospom, Mišjo pečjo, Črnim Kalom, morda še kakšnim gorenjskim plezališčem) in so ga obiskovali tako odlični slovenski plezalci (Franček Knez) kot hrvaški (Boris Čujč). Sliši se impresivno! Kaj je imelo Armeško, česar drugod po Sloveniji ni bilo?

Zgodba armeškega plezališča se je začela v 80-ih letih prejšnjega stoletja, ko nas je Matjaž Ravhekar (op. p. eden najboljših slovenskih alpinistov v tistem času) prosil z besedami »navrtajte to steno«. Stena je bila prva v Sloveniji, ki je bila opremljena po standardih, ki se pri opremljanju plezališč uporabljajo še danes. Lahko bi rekel, da je bilo plezališče pred svojim časom. Da pa so v plezališče hodili tudi hrvaški plezalci, je k temu zagotovo pripomogla specifična oblika skale in ugodna dostopnost.

Želje in cilji za naprej?

V prihodnosti si zagotovo želim splezati še kakšno prvenstveno smer ter smučati s šesttisočaka. Sicer pa upam, da se bom lahko aktivno ukvarjal z alpinizmom še nekaj let.

Z Arnom se je pogovarjal Rok Levičar.

SKROMNA GORA

V kraljestvu Martuljških vršacev (foto: Leonida Lipoglavšek)

Še sama ne vem kdaj, a še eno leto je minilo in zopet imam pred sabo nepopisan list papirja, ki je kot snežena poljana še neprehojenih poti. Katero svoje doživetje v hribih naj v tej številki Biltena delim z vami? Moje vsakdanje misli se s številki, ki te dni plešejo zaključni ples in seminarskih nalog, ki jih moram napisati, preselijo nekam daleč, daleč stran v hribe, kjer živijo škrti, v kraje neznane, kjer se ne hodi po poti, v neokrnjen svet, kjer se čas vsaj za hip ustavi. V objemu gora zame tudi ura ni več ura, je »ura brez kazalcev, ki časa ne pozna,« tam gori »je najbolj čudna ura, kar jih svet pozna.«

In če dobro pomislim, kako doživljam te moje hribe. Takole, preprosto, s precej ljubezni, malce zmešano, vse polno barv in vonjav, na označenih poteh čedalje več glasov, zato me vedno bolj vleče na neoznačene poti in brezpotja, kjer vladata mir in tišina, vmes

kakšna čudna misel, kdaj pa kdaj tudi strah, pa slast vzpona, težko slovo ob sestopu, pa kakšna žival, rožica in rušje, vse polno kamenja, skal, balvanov in zvestoba. Brez zvestobe ni nič.

V vseh letnih časih me vedno znova in znova vleče tja gor, kjer še vedno gospodari narava sama in kjer sem daleč, daleč stran od ponorelega sveta. A vendar je zadnje leto drugače: številna čudovita doživetja v hribih z mami so nepreklicno minila in ostali bodo nepozabni in prijetni spomini nanje, ker se letom in bolezni človek pač ne more zoperstaviti.

Narava se počasi umirja, v dolini sama sivina. Sivo nebo, siva občutja. Pa vendar nekje mora biti sonce, neko prepričanje v meni je govorilo o tem. Kam drugam kot proti Gorenjski. Kraji drvijo mimo mene in sploh se ne zavedam

kdaj - macesni so zasijali v zlatem sijaju. Bo, dan bo!

Skrivnostna in obenem pravljica je Martuljkova skupina, njenim velikanom pa vsakdo pač ni dorasel. Često so martuljske višave mrke in nedostopne predvsem v zgodnji pomladi, ko po grapah bobnijo plazovi ali v pozni jeseni, ko so vrhovi že odeti v snežno odejo. Hladni dih teh višav sem začutila že v dolini. Takoj, ko sem zapustila asfaltno cesto, sem se izognila markirani poti, po razmajani brvi prečkala potok in se povzpela po strmi gozdni poseki do skalne pregrade, zavila desno, kjer me je čakalo celo nekaj metrov jeklenice in dosegla rob, od koder sem daleč pod sabo uzrla markirano pot, ki vodi k Spodnjemu slapu. Slabo vidna stezica me je nato deloma po suhih travah deloma po gozdu pripeljala do lovske kočice v bližini senožeti Jasenje. Sledil je lahkoten sprehod do kapelice in še malce dlje, potem pa sem se kaj hitro zavedala, da sem v Martuljku, saj se je ta udobna stezica iztekla v hudobno strmino, ki ne popusti vse do krnice Za Akom. Skozi drevje tu in tam ujamem kakšen sončni žarek, nenamerno pretrgam kakšno pajkovo mrežo in se s pomočjo jeklenic in klinov varno povzpnem do prostrane krnice, kjer ne moreš, da se ne bi najprej zazrl v Široko peč - popolna alpska divjina, ki je videti povsem nepristopna. Za hip pomislim: le od kod in zakaj ji takšno ime. Obdajata me neskončna tišina in mir. Ne pomnim, da bi si kdaj tako dolgo vzela čas za počitek kot tu. Nato me v gruščnatem grabnu pozdravi možic, ki se ga razveselim, na svoji levi pa kaj kmalu opazim na skali rdeče znamenje - oznake transverzale PP, kjer zavijem v gozd. Ne dolgo tega je moralo tod divjati strašno neurje, saj podrto drevje leži vseprek.

Dobro shojena in vidna stezica se spretno prebija skozi to razdejanje, njeno strmino pa blažijo številni zavoji. Tu in tam se mi prijazno nasmehne kakšen možic in nehote pomislim:

»nekoga moraš imeti rad, pa čeprav kamen ...« Gozd se čedalje bolj redči, smreke zamenjajo macesni, potka je čedalje bolj udobna, korake blažijo številne iglice, slišim le bitje svojega srca in dihanje. Rahel piš vetra mi prinese nekaj zlato rumenih iglic, do cilja nimam več daleč. Rutarski Vrščič - skromna gora, od koder se med skrivenčenimi macesni zasvetijo stene Martuljskih velikanov, onkraj doline pa valovijo Karavanke. Naj se še tako trudim, ne besede, ne fotografije ne morejo pričarati te lepote, to enostavno moraš videti, doživeti, občutiti. Vso prevzeto me šele sončni žarki opomnijo, da bo čas za sestop. Vrnem se na sedlo, od koder se po brezpotnem svetu spustim strmo v smeri zatrepa Belega potoka. Redko zasledim ostanke stezice, se prebijam najprej čez grušč, nato skozi macesne, ki mi kuštrajo lase in nato dosežem gozd, kjer je ravno tako kot na oni strani pustošil vihar. Zaradi odpadlega listja je slabo vidno potko kar težko najti, a mi nekako uspe. Znova se razveselim možica, nato pa kaj kmalu dosežem klopco pri izviru potoka, ki se tik za izviro prekuca v brezno. Voda si je izklesala ozko tesen, skozi katero čez številne tolmane potuje v dolino. Nekje v bližini so skriti slapovi Skočniki, vendar se že mrači, zato jo po levi strani potoka uberem proti dolini po dobro vidni lovski stezi, ki pa se pod planino Zapreto žal spremeni v neprijetno traktorsko vlako, ki se precej strmo in neudobno spusti do mojega jutranjega izhodišča. A vendar je ta neprijetnost kaj kmalu pozabljena, saj je samotno zakotje Belega potoka dalo tej turi še poseben čar. Zagotovo se bom še kdaj vrnila, saj do tam, do koder je vredno iti, ne vodi nobena pot ...

Leonida Lipoglavšek

FILOZOFIJA »PO ALPINISTIČKI«

Bo šlo navzgor? (foto: Gorazd Pozvek)

Ura je sedem zjutraj. Peljem se po obvoznici. Nekaj v avtomobilski notranjosti čudno ropota. Peljem dalje. Čez nekaj časa se začne izpod »havbe« kaditi. Hvalabog bo kaj kmalu počivališče na Barju. Marko in Rok bosta vsak čas tukaj. Sedim v gostilni nasproti parkirišča. Gledam skozi zarošeno gostilniško okno kadeči se avtomobil in srkam svojo kavo. A tukaj sta. V tistem hipu pozabim na čudo tehnike, premečemo stvari in odrinemo dalje. Proti Julijcem. Mislim si, ah bo že.

Spet je mrzlo. Prsti so mi spet otrpnili. Boli. Preklinjam sebe, vse daleč naokoli, udarjam s prsti ob telo ... neznosna bolečina

skoncentrirana na konice prstov. Bolečina ne popušča. Reže, reže, reže ... Homo Alpinus si v takšnih trenutkih izmisli marsikaj, s čimer bi omilil svojo bolečino. Bo že minilo ...

Plezam v Mali Mojstrovki na Vršiču. V smeri Kamenkov kamin. Z Vršiča se slišijo vzhiceni vriski planincev. Ves vesel lezem ob zvokih harmonike navzgor. V glavi si pojem. »Še kiklo prodala bom, za sladko vince dala bom, ne grem, ne grem, ne grem domov sem žejna premočno.« V tistem je postal svet rahlo omotičen, počasen. Hm, le kaj se dogaja. Za hip sem izgubil zavest. Gledal sem navzdol, kako teče »štrik«. V tistem mi je na tilnik priletel košček skale. Harmonika na Vršiču pa je igrala, igrala ...

Z Arnotom plezava v Raduhi. Zjutraj lep sončen dan, ki je obetal lepo plezarijo. Splezava prvi »cug«. Že začetek je bil tečen.

Vse se je krušilo. Kakor, da lezeva po slabo pritrjenih ploščicah, ki nama ostajajo ena za drugo v rokah. Ozračje se dobesedno ustavi. V nosnicah in nekje v malih možganih čutim napetost. Kovinski deli opreme se obnašajo rahlo drugače kot ponavadi. Iz daljine se slišijo treski. Vse bližje in bližje so. Arno pripravlja »abzajl«. Dež me že nekaj časa moči in moči. Občutim STRAH. Pristen strah.

Dokler me ni Gorazd prosil za prispevek v Biltenu nisem niti razmišljal. Zakaj? Zakaj že hodim v hribe?

foto:Sandara Voglar

Ne vem točnega odgovora. Vem, da imam hribe, gore in doline rad. To zagotovo vem. Ni lepšega kot je tišina. Tišina gora. Tišina, ki veliko pove. Njihova prisotnost me navdaja z navdušenjem. Skritim hrepenenjem, za katerega še sam ne vem razlage. Dobro se počutim tam gori.

Čisti zrak, pitna gorska voda, odzdravljanje in pozdravljanje. Veliki pašniki, gorske živali, skrite doline, melišča, neprehodni vroči borovci, zdrav duh narave.

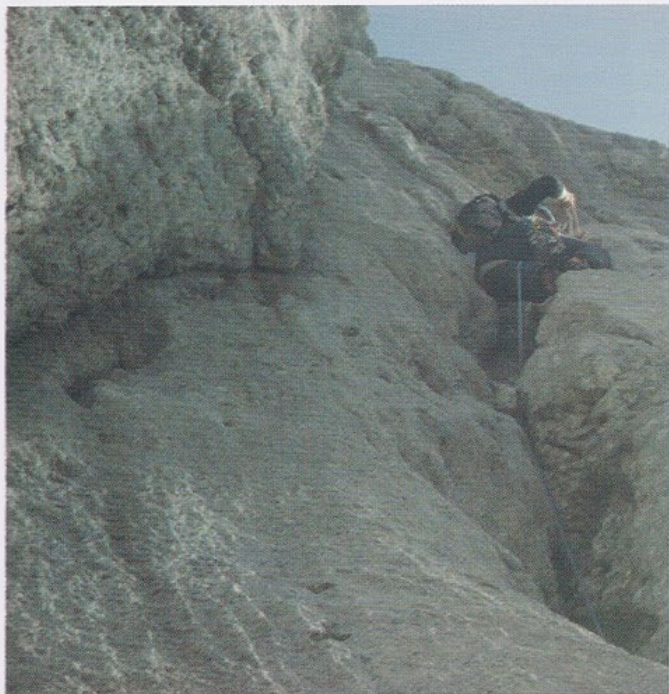
Gore nas opominjajo, da smo z vsem svojim življenjem, le majhen trenutek v njihovem obstoju. Delajo nas boljše. Čistijo telo in duha. So kot oltar nebeških bogov. So kakor spovednica v cerkvi.

So moje notranje zadovoljstvo, ki odtehta druge dobrine življenja. France Avčin jih opiše: Čiste žareče plamenice nad somrakom izrojene človeške civilizacije sijejo vzvišeno, prek vseh časov.

Prjatu, dej gas. Gas, gas, gas ... da bomo čim prej v hribih. Ampak v motorju nekaj čudno ropota. Iz mašine se kadi. Ma pozab, nej se kadi ... pel v hribe.

Edvin Nepužlan

DACHSTEIN

Matej v previsih Dachsteina (foto: Monika Kambič)

Letna sezona se je počasi prevešala h koncu in vse je kazalo, da bom ostal brez vseh visokoletečih ciljev, ki sva jih z Andrejem načrtovala.

Toda prav vse pa ni šlo po zlu. Sporočilo, na katerega sem pred časom odpisal, ko je nekdo iskal soplezalca, je sedaj dobilo epilog s povabilom na plezarijo. Nisem veliko okleval, pa četudi sem moral opraviti kar nekaj stvari, da sem lahko sredi tedna uredil vse potrebno.

Zvečer se z Moniko že peljeva v Avstrijo. Kam točno greva, ne vem. Popolnoma ji zaupam, pa čeprav bo tudi ona prvič plezala na tem področju. Tako me sedaj skrbita kar dve neznanki: stena in smer, katere skice sploh še

nisem videl, in pa Monika, s katero grem plezat prvič.

S pomočjo karte se bolj ali manj uspešno pripeljeva do parkirišča, od koder naj bi šla naslednje jutro peš pod steno.

Zjutraj najdeva označeno pot, ki naju v dobrih dveh urah pripelje pod steno. V steni bova sama, saj razen kozorogov ni nikjer nobene duše. Smer je na skici precej markantna, zato z iskanjem vstopa nimava težav, imava pa jih z dostopom, saj je pod steno kar precej snega, ki nam dela nekaj težav.

Naveževa se. Srce mi začne malo bolj razbijati, saj vem, da bo sedaj šlo zares. Plezanje prvega raztežaja mi ne leži najbolje, pa vendar je žreb izbral mene. Kot sem slutil - že takoj na začetku zoprn prehod na veliko polico. Čeprav ni težko,

pa telo še ni ogreto, psiha še ni na mestu in od rutiniranega prestopa sem izvedel nekaj bolj akrobatskega. Komaj premagam prvo oviro, že se pojavi druga prečka okoli izpostavljenega roba. Monike sedaj ne vidim več, pod mano je stena, visoka že najmanj 50 metrov. »Je skrajni čas, da postavim kakšno varovanje,« si rečem sam pri sebi. Odreši me poka, ki sprejme dva frenda, in mi omogoči psihično nekoliko lažje plezanje. Končno priplezam do prvega varovališča, kjer najdem tudi prvi klin. Monika je pri meni ultrahitro in že pleza naprej. Ko priplezam do nje, se nahajam pod najtežjim delom smeri, v vodničku označenim z VI+. »To bo že nekako šlo,« si mislim sam pri sebi in splezam do prvega klina. Ustavim se in se čudim naslednjemu, ki je zabit skrajno

levo, vmes pa samo plata brez oprimkov. Vse močno spominja na pakleniške plate, le da so tam sedaj svedri, tukaj pod mano pa klin, katerega nosilnosti nimam namena preizkusiti. Ko nekaj časa študiram in si belim glavo, kako priti čez to zopno mesto, se odločim, saj časa za oklevanje pač ni. Stopim čim višje in tipam. Pod prsti začutim majhen robek, na katerega se le toliko oprem, da malo premaknem noge. Vse je sedaj čista igra z ravnotežjem. Če mi zdrsne ali pa ne naredim prave poteze, bom visel nekje pet metrov niže na edinem klinu.

Končno dosežem naslednji klin in do konca plezam po lepi poki. Na varovališču sem tako »našutan«, da si moram priznati povezavo med psiho in težavnostjo. Malo me potolaži Monika s svojim komentarjem o nekoliko prenizki oceni. Priplezam do naslednjih sistemov polic, kjer Monika potegne preveč desno, zato se morava vrniti skoraj cel raztežaj. Prehod nad nama izgleda kar nemogoč, le izkušnje mi govorijo, da se tukaj da. Plezam, plezam in kar gre, pa čeprav Monika ves čas komentira, da se ji ne zdi prav. Prilezem do klina, kjer z olajšanjem ugotovim, da sem na pravi poti. Preplezava še raztežaj skozi okno, ki mu

sledi še en zelo izpostavljen del. Tukaj pod ritjo gledam celo steno, nad mano pa vijuga smer med previsi. Težave niso pretirane, je pa navdušujoče, kje so prvi plezalci našli takšne veličastne prehode.

Srednji del stene se položi, čaka naju še zgornji strmejši del. Sedaj plezava po dokaj krušljivem terenu, vmes najdeva dva metulja z sistemi in le misliva si, kaj se je lahko tukaj dogajalo.

V daljavi se že nekaj bliska, zato stopiva na gas in malo preden začne rositi, prilezeva na rob stene. Čestitava si, vendar časa za počitek ni. Čaka naju še hoja do vrha Dachsteina in potem dolg sestop po eni najbolj strmih ferat. Po treh urah sestopa, sva zopet tam, kjer sva zjutraj začela. Utrujen razmišljam, kako bi bilo dobro, da bi lahko tukaj prespal, žal pa me že jutri čaka služba, tako da bo čas za počitek šele naslednjo noč.

Matej Zorko

Smer Extremklassiker (VI+ /V-VI, 650 m) v Höher Dachstain sta 10. 9. 2008 preplezala Monika Kambič in Matej Zorko v osmih urah efektivnega plezanja.

NAJIN DAN NA KOROŠICI

Dogajalo se je v prvih dneh poletja 2008. »Kar ne morem verjet, da je po dolgem času prišel dan, ko spet lahko skup pičiva v hribe! Čeprav le en dan, je pa le najin. Juhuhu!« Dan se je začel v soboto zvečer, ko sva za Matejem po slabih dveh urah iz Podvolovljeka prisopihala, malo da ne pritekla, na Korošico. Jasno, saj naju je že lovila tema. Pred kočjo pa neka čudna tišina. Le zakaj? Kje so naši fantje, pa še koga sva pričakovala?! Čez par minut, ko sva stopila v kočjo, nama je bilo v hipu jasno. Silvo Karo je skoraj vso gorniško družčino, ki se je fistega dne znašla

na tej planoti sredi visokogorja, s svojim predavanjem ob diapozitivih prikoval na klopi, stole, mize, v vse kotičke spodnjih prostorov kočje.

Ko sva prišla midva, je bilo vse skupaj že pri koncu, zato sva se pri oskrbnicah pozanimala o prenočišču in seveda, naročila pивce! Po predavanju se je končno začela zbirati naša družčina. Iz gneče so se uspeli preriniti Edo, Arno, Toni Martinčič mlajši, Levi in Marjan, tudi Tonč in Marko sta še pred trdo temo uspela zaključit svoj panoramski izlet po

Marijan in Romana po uspešni plezariji v Dedcu (foto: Matej Zorko)

Kamniških Alpah. Kaj smo počeli do spanja? Nadaljevali s slovensko kulturo – pitja namreč. Kakšnih pogovorov, izpovedi, aktualnih novic bi bili sicer prikrajšani! Vmes smo se celo uspeli dogovoriti o planih za naslednji dan, za naju z Matejem edini, za druge pa že drugi plezalni dan.

Tako kot že mnogokrat, so nas tudi tokrat prijazne oskrbnice s svojimi besedami pospremile v sobo, na skupna ležišča, kjer nas je počasi, enega za drugim izdala utrujenost. Zbudili smo se v prelepo jutro. Sončni žarki so nas poleg pečenih jajčk, domačega kruha in kave, napolnili z energijo in kar odneslo nas je proti Lučkem Dedcu. V navezi Matej, Marjan in moja malenkost smo se odpravili v Desno smer. Prav čudno, da mi prebava ob vznožju stene še ni delala tako kot ponavadi. Kdaj se bodo začele te moje »težave«? No, pa so se kmalu začele, težave v pravem pomenu besede. Kamenje se je krušilo kot

za stavo. Mimo naših glav so leteli od majhnih kamenčkov, do kar zajetnejših skalic in skal. Nič kaj prijetna scena. Skoraj si upam trditi, da se je tega zavedal »ta isti« Silvo Karo, ki je prejšnji večer predaval o svojih alpinističnih podvigih, dogodivščinah, zdaj pa se je našel sredi teh kamnitih padavin sredi stene, brez čelade! Srečali smo se namreč na varovališču, kjer se odcepi smer Bela poč, ki sta jo Silvo in njegov mlajši soplezalec napadala. Ni mi dalo miru, da ne bi rekla kake na temo čelada. Pa sem ga, seveda po pozdravu, vljudno vprašala: »Vi pa kar brez čelade?« »Ja, upam da res ne dobim kaj na glavo.« Nekaj v tem slogu mi je odgovoril, pa kar hitro zamenjal temo pogovora. Kratek pogovor z alpinistom svetovnega kova, premagam še ključni del smeri in do vrha na sonček, ki je že neusmiljeno grel. Še stisk roke in mahnemo jo proti koči. Ker nam je ostalo še nekaj energije, vzameva z Matejem še Tonča M. mlajšega in skupaj se še enkrat odpravimo proti vrhu Lučkega Dedca. Tokrat po Kratki smeri z izstopno varianto. Tu nas je sonček že pošteno ogrel, kljub temu pa smo po preplezani smeri zadovoljni sestopili do kočice, se malo okrepcali, potem pa pot pod noge do avtomobila.

Čeprav je bil to najin dan, sem ga tako kot že velikokrat preživela v prijetni družbi (samih dečkov) in vase posrkala vse, kar mi je ta dan ponudila narava. Od vsega lepega me je prijetna utrujenost izdala že na poti domov, popustila pa šele nekje pri Krškem. Pri babici naju je že čakal najin navihanček, Tevž, poln energije, velikega srca. Zavem se, da se je najin dan šele začel.

Romana Šalamon

OBRAČANJE

Bojan v Akademski smeri v Vežici (foto: Gorazd Pozvek)

Pametni obrne; bolje je obrniti kot nastradati; vztrajni gre do tja, kjer je treba obrniti, naprej gre samo trmasti; poleg pameti potrebujemo tudi pogum, da obrnemo. Takšne in drugačne misli sem poslušal in pomagal rojevati v življenju, nikoli pa ne bom vedel, ali so to samo izgovori ali točne ugotovitve. Prav tako ne bom nikoli vedel, koliko je res pameti pri obračanju. Edino, za kar sem trdno prepričan, da je vedno poleg, je strah. Če bi ne bilo strahu pred neznanim, pred možnostjo hudih težav zaradi slabe kondicije, pred namišljenimi in

resničnimi nevarnostmi, pred izgubljanjem časa zaradi morebitnih napak ali pomanjkljivosti v opremi, bi nikoli ne bili "pametni" in obrnili. Zato bi vsa opravičila zvenela bolj poštena, če bi pamet nadomestili s strahom.

Tudi včeraj sem obrnil. Ne še v Krškem, kjer sem ugotovil, da sem visoke čevlje pozabil doma, kljub temu da sem pred zapiranjem prtljažnika pogledal vanj in ženo na glas izprašal, če je vzela čevlje, palice, so rokavice in kape v nahrbtniku, dereze, ... Vse sem vprašal in z očmi preveril, če je res, samo njo, sebe ne. Če bi obrnil v Krškem, bi Edvin čakal pol ure. Nesprejemljivo. V tolažbo sem imel čudno naključje, da sem prvič namesto razhojenih najjemhejših superg za vožnjo na turo obul nizke pohodne čevlje in povrhu vsega čez dokolenke potegnili še stare volnene

gamaše, ki so mi 20 let ležale v predalu in so že čisto luknjaste od moljev. Za silo bo tudi to, do Kališča bom že prišel, potem pa ne bom silil, če bodo potrebne dereze. Tako sem se že pred samo turo odrekel vrhu. Slaba popotnica.

Tudi nad Kališčem še nisem hotel obrniti, ko se je ponekod vdiral do kolen. Saj to še zmorem, bom obrnil, ko bo ledeno, ko bo nevarno, ne pa tukaj, kjer je samo težko. Potem smo pa pririnjili na strm Bašelski vrh v grebenu in pojma nisem več imel, kam naprej. V megli nisem videl več kot 10 m in raz pred mano se je strmo spuščal.

Je to sploh glavni greben? Bomo prišli na preval ali bom zataval v pobočje Storžiča. V trenutku, ko sem se ustavil, so začela stopala v nizkih čevljih zmrzovati in kot vedno me je mraz napravil »pametnejšega«. 1000 metrov vzpona je čisto dovolj za trening, sem se potolažil in že sem se kobacal po naših luknjah v srenasti skorji nazaj.

Nobene pameti ni bilo pri mojem obračanju, le strah. Ker nisem ničesar videl, bi verjetno večkrat zašel, obračal, gazil v različnih smereh, se izčrpaval, prezebal v noge in se na koncu pošteno namatral. Ampak to je občasno prav dobrodošlo za trening, torej bi bilo pametno izkoristiti priložnost in za trening riniti naprej. Mene pa je bilo tega preveč strah. Vrhu sem se že v Krškem odrekal, zato mi je manjkala še ta motivacija. Brez motivacije, le strah pred meglo in mrazom - končalo se je lahko le obračalniško.

Spust je bil seveda užitek, kakršnega lahko daje le globok sneg na strmih pobočjih, nelagodje zaradi prekratke ture pa je ostalo. Med vožnjo domov sem razmišljal, kolikokrat sem že obrnil. Nisem se spomnil nobenega obračanja. Vendar nisem zaupal svojemu spominu. Kaj če mi spomin prebira in shranjuje le lepo, slabo pa izvrže? Zato sem še razmišljal, zvečer med gledanjem filma, zjutraj med zajtrkom, šele potem sem našel spomine na to. Našel sem tri spomine in v dveh je bil vzrok strah, da ne bom zmogel, enkrat pa preprosto nisem zmogel. Torej nobene pameti. Seveda to ne pomeni, da uvodne misli ne držijo. Ob objektivnih nevarnostih, kot so plazovi in vremenski obrati, je zanesljivo pametno obračati, ampak nespodobno se je opravičevati s pametjo, kadar obrnemo zaradi pomanjkanja motivacije, moči, strahu pred temo, meglo ali utrujenostjo. Za mejo med pametnim in strahopetnim obračanjem

Viharnik (foto-Bojan Jevševar)

si postavljam to, kakšna je pot nazaj. Če je varna, zanesljiva in ves čas možna, je vzpon odvisen le od naše vztrajnosti. Neumnost, nepremišljenost, trma in druge negativne oznake vzpona postanejo prave takrat, ko si možnost povratka zmanjšamo ali celo onemogočimo. Seveda je tudi to odvisno predvsem od naše subjektivne presoje, zato se v pogovorih o obračanju ne bomo mogli nikoli zediniti, kdaj smo pametni in kdaj strahopetni. Niti takrat, ko se pogovarjamo sami s sabo.

Bojan Jevševar

NAD ŠITOM GLAVA

Nad Šitom glavo je pozimi priljubljen turnosmučarski cilj (foto: Nejc Pozvek)

»Štantam!« Tako se oglasi Bogdan, ko pripleza na primeren kraj, da pripravi varovališče. Hja, kar dolgo je trajalo, da sem »skužil« kaj mu to pomeni, oziroma, kaj pričakuje od mene. A ga še naprej varujem, se izpnem in pospravim sidrišče vse krame, ki je potrebna za zagotovitev varnosti, bom še dolgo čakal, da bom lahko nadaljeval? Zdaj vem, da se bo kmalu začela moja pot navzgor, k njemu, in da je konec mojega udobnega »štanta«.

Zadnja leta, ko plezam z njim, imava večinoma same take udobne »štante« z lepimi razgledi, kjer udobno stojiš ali sediš in kjer se ne mučiš pretirano z izbijanjem klinov in ostale opreme za varovanje. Zdaj, v tem obdobju mojega plezanja, se mi zdi to zelo pomembno,

kako kvalitetno preživiš čas na varovališču. To je obdobje, kjer je notranja potreba po samopotrjevanju prekrita z estetiko, ki ti jo nudi alpinizem in kjer ni prostora za maltretiranje svojega telesa z nečloveškimi napori, povezanimi s težavnostjo in ekstremnimi vremenskimi razmerami – seveda v fazi priprave na vzpon in izbiri cilja. Čas, ki ga preživiš na varovališču, nameniš opazovanju in spremljanju gibanja svojega soplezalca, delaš kombinacije zaporedja gibov telesa, oprezaš za drugim, tretjim in ne vem že katerim klinom ter s tem iščeš nadaljevanje smeri, potem pa ponavadi soplezalec slej ko prej izgine iz zornega kota. Nadaljuješ z opazovanjem gibanja vrvi, potem pa se prikradejo misli in vsemogoča doživetja, ki ti pridejo na pamet ...

Kdaj sem že bil nazadnje v tej steni? Nad Šitom glava. Kako hecno ime za vrh. Nikoli nisem raziskoval podrobnosti imena. Pa ima neko ljudsko logiko, kot vsa imena, ki so si jih izmislili tukaj živeči ljudje. Glava, z Vršiča nepomembna vzpetina v grebenu proti sosednji Mali Mojstrovki, impozantnejša s prodov, ki se raztezajo proti Slemenovi špici. Leta nazaj je bilo to, 25 let približno, ko sem nazadnje iskal prijeme in stope v tej steni. Smeri ne, saj sem takrat in danes imel nekoga, ki je to počel pred menoj, torej sem plezal kot varni, drugi. Takrat je bil to, na žalost že pokojni, legendarni Nejc. Nejc Zplotnik, romantik med plezalci v smislu lahkotnosti gibanja. Ko si gledal njegovo plezanje, nisi imel občutka o težavnosti smeri, vse se je ujemalo, temu človeku se pa ja ne more zgoditi nič hudega. Romantik, ki je znal izraziti svoja čustva, se odpreti v pogovoru, zapisati kakšno misel in jo povezati v zgodbo ter tako ustvariti knjigo. Takrat se mi je zdelo, da me je kot nadobudnega mladca in zaletavega plezalca doletela izredna čast, da sem se znašel na vrvi z osvajalcem Everesta, odličnim plezalcem in še boljšim prijateljem. Prijateljstvo je bilo takrat še v povojih, vezi pa so se tkale na vajah in predavanjih med študijem na Fakulteti za šport, še posebej pa na debatatah ob laškem pivu in številnih cigaretah v bližnjem Slovanu, bifeju zavednih difovcev v tistem času.

Takrat sem prišel na drugi konec vrvi z njim, kot udeleženec tečaja za alpiniste pripravnike, ki ga je organizirala Planinska zveza Slovenije. Bila je zadnja plezalna tura, bili smo že dobro uplezani, Nejc pa me je izbral za poslastico: »Da boš videl, kaj je lepota pri plezanju!« Čista petica in malo čez, mislim, da se je imenovala Zajeda.

Nekje čez sredino stene in direktno na vrh poteka smer, ne morem se spomniti točno kje, a je tu nekje, v bližini tega »štanta«, ki ga uživam v Spominski smeri Srečka Rihterja.

V spominu ostajajo iskri, veseli Nejcovi

pogledi, slišim njegova jasna navodila in misli, kako je to pri plezanju, kako je vse »na izi«, če to tako vzameš. Vrstijo se slikice njegovih majhnih gibov, sigurnih oprijemov v »šalcah«, ki jih potem jaz nisem našel, ker sva imela očitno različno predstavo, kaj je »šalca«. Videl sem ga, kako postavlja noge na stope in demonstrira svobodo in lepoto gibanja v kompaktni steni. Zaželel sem si, da bi se sam nekega dne tudi lahko ponašal z lahkotnostjo in igrivostjo premikanja.

»Varujem!« me zdrami iz spominov Bogdanov glas, ki ga slišim tam nekje nad seboj. Zdaj pa, Andrej, pokaži tisto lahkost, igrivost in lepoto gibanja, ki ti jo ponuja ta stena, smer v spomin Srečku Rihtarju. Kot drugi pa res lahko uživaš! Tudi Bogdan je, kljub letom, lezel pred mano lahkotno kot pero. Oprimki so mu kar leteli izpod rok, a hkrati sigurno. In kako sta si z Nejcem podobna v tem. Ja, to je »na izi«. Bom videl, kaj bo reklo moje telo. Malo sem napet, to je dobro za zbranost. Pregledam še enkrat, če je vse na mestu, »štant« izpraznjen, še zadnji pogled proti prodom pod steno in: »Grem!« zatulim. Kaj čutim, ko se dvigam po korakih, oprijemam manjše in hlatastam za večjimi oprimki in stopi. Stiska me v grlu, strah me je, na trenutke bolj na trenutke manj. Na mestih, ki so lažja, kjer se da držati in stati na večjih oporah, začnem uživati in začutim tisto lahkost gibanja. A je to videti v očeh nekoga drugega? Oba, Nejc in Bogdan, sta to izkazovala kot prva plezalca v navezi. Težko si predstavljam, da bi na nekaterih mestih v smeri plezal kot prvi, saj me je strah še kot drugega. Tako priplezam na naslednje varovališče, se vpnem, poklepetava o težavah in lepih detajlih raztežaja in že odhiti naprej, lahkotno kot pajek. Loteva se previsa, sledim njegovim rokam in nogam, ki najdejo oporo, potem pa ga kmalu ni več in zopet se spomnim.

»Tole je zdaj najlepši del, preden izstopiva na vrhu!« pravi Nejc. To roko tukaj, noga tam, pa se stegneš, tukaj maš »šalco«, čim višje noge

in ... je že čez. Oblijejo me občutki, ki sem jih doživel, preden sem se lotil tistega previsa: stiskanje v grlu, to je nekaj najtežjega, kar sem kdaj plezal. In sem šel, upošteval Nejčeve nasvete, v zaporedju gibov in prišel čez, lažje kot sem si predstavljal. Do vrha sem prestavil v zadnjo brzino in že sem se srečal z njegovim širokim nasmehom, ko je opazil zadovoljstvo v mojih očeh. Stisnila sva si roke in tudi jaz sem se mu pridružil v kajenju na mehki travici na vrhu. Kar dolgo sva premlevala različne teme, potem pa naju je žeja nagnala v Poštarco na pivo.

»Varujem!« zopet Bogdan tam zgoraj nekje, da sem ga komaj slišal. (Leta dela v hrupu so pri meni naredila svoje.) Tudi v tej smeri se izstopni raztežaj začne s previsnim plezanjem, potem pa je »avtocesta«. Vendar zdaj ni nobenih napotkov, pričakovanja so, da bo šlo z lahkoto. A ni bilo tako. Prvič sem že skoraj čez: morda je v ravnotežnem položaju manjkal samo milimeter do sigurnejšega prijema. Padec kar daleč nazaj na polico, bolečine v peti nezaznane od ravni adrenalina v krvi. Umirjanje in analiza situacije, v kateri se nahajam, mi narekujejo ravnanje v naslednjem poizkusu, ki se konča ravno tako neuspešno, a ne s padcem. In tako še nekajkrat, vsakič pred odločilnim prijemom, pa me izdajo roke in vrnem se na izhodišče. Premišlujem in se odločim, da si poiščem pomoč. Oprimem se kompleta, vpetega v klin višje nad previsom in se potegnem čez. Ne občutim nobene slabe vesti. »Klinc pa prosto plezanje!« V tej situaciji ni potrebe za načelnost, gre bolj za to, da se lepa plezarija na koncu ne sprevrže v moreč zaključek. Nad previsom kar poletim, na vrhu pa stisk roke, vprašujoči Bogdanovi pogledi, kaj je šlo tako počasi. Sediva na mehkih travah, podobno kot pred 25 leti z Nejcem, vendar brez cigareta v ustih. Z enakim zanosom in veseljem mu razložim težave. Prevzame me simbolika obeh vzponov in skupni imenovalec - najtežji vzpon do sedaj. S to razliko, da sedaj

vem, kje je moja zgornja meja, ko še lahko rečem, da mi je smer pomenila užitek, ki ga daje premagovanje sten.

Sestopava. Sam nadaljujem v razpredanju misli o svojem početju. Izziv vidim v ne pretežavnih klasičnih smereh, ki so dobro opremljene. V smereh, ki sem jim dozorel in sem jim kos po težavnosti. Ki nimajo pretirano dolgih dostopov in sestopov, v stenah, ki jih odlikuje kompaktna skala. Ja, tako »bolj na ziher« in za svojo dušo, bi rekli. Ja, tako se zgodi z leti.

V mislih se zahvaljujem, da sem spoznal odlične plezalce, ki jim zaupam in s katerimi sem in še bom preživel kakšno lepo urico v naših stenah. In Nejčeva Zajeda je prav gotovo smer, za katero bom našel čas.

Andrej Škafar - Škof

Spominsko smer Srečka Rihtarja v Nad Šitom glavi sta plezala Bogdan Biščak in Andrej Škafar, avgusta 2008. Spominjanje: Zajeda Nad Šitom glava, ki sta jo plezala Nejc Zaplotnik in Andrej Škafar, avgusta 1982.

STOPNICE V NEBO

Plezanje v Steni je posebno doživetje, da ne rečem spektakel. Prav gotovo za nekoga kot jaz, ki se je plezalsko upokojil, in si privoščil dve, ob izdatni letini morda tri turice na sezono. Pri tem ne gre za to, da bi za svoje vzpone iskal presežnike naj, ampak za preprosto dejstvo, da me na ta kraj vežejo spomini iz mladostniških let, ki so se zaradi intenzivnosti doživljanja vsidrali globoko v podzavest. Verjetno iz tega razloga ob besedi plezanje najprej pomislim na Steno, ali na lepe plošče v Kotečniku.

Ne morem se hvaliti s kakim pretiranim poznavanjem Stene, toda kljub temu sem zbral dvomestno število vzponov, ki so za sabo pustili kar nekaj doživetij in spominov. Zdi

Po stopnicah v nebo (foto: Andrej Sotelšek)

se mi, da vsak del Stene nosi svojo zgodbo, ki sem jih pred leti doživljal najprej iz knjig, kasneje pa v živo. Skalaški in Gorenjski turnc, Črna stena, Centralni in Čopov steber, Prusikov raz, Amfiteater, Jugov steber, Zahodna zajeda in Bela stena, Plemenice; Luknja s spomini iz otroštva ... Kaj še manjka, sem kaj izpustil?

»Sfingo, željo naše mladosti.«

»Stopnice v nebo,« me prešine, ko od spodaj gledam te previse, ki prekinjajo serije belih plat. »Že že, ampak s spodnje strani,« se v mislih samo dopolni. Mihelič je pripomnil, da je prva stopnica narejena tako, da se lahko spotakneš. Precej sem se lovil v nepreglednih ploščah, tudi spotikal, padel pa k sreči ne, saj bi me tisti klin in metulj težko zadržala pred bližnjim srečanjem s krajno zevjo. Neudoben štant se po takem raztežaju zdi kraljevska zofa. Viseč v pasu opazujem Matota, kako se mi približuje v vodoravni prečnici vrh prvega raztežaja, ki napoveduje resno plezarijo. V nadaljevanju hvaliva Pavletove šestice, ki bi bile spoštovanja vredne že navrtane v plezališčih, ne zavedajoč se, kako blizu je dan, ko se bo poslovil.

Pavleta sem srečal le enkrat. Leta 1995, na

vrhu Triglavске stene, ko so snemali film o Čopovem stebru, in sva z Grmo priplezala iz stene. Kljub temu me je vest, da Pavleta ni več, zelo pretresla. Spremljal sem njegove vzpone, članke, spletno stran in imel občutek, kot da ga dobro poznam. Skromnost, ki je sevala iz njegovih blogov o izjemnih dejanjih, je bila osupljiva in se ne da primerjati z nobeno tovrstno slovensko literaturo. Nikoli nisi zaznal niti sledu o samohvali. Njegovi opisi so me zvalili v marsikatero smer.

Občutki na vrhu Plemenic so nepozabni, enkratni. Pozna jih le tisti, ki jih doživi. Pri balvanu, ki je bil priča jutranjemu obredu, se ozrem naokrog, če je še kaj ostalo.

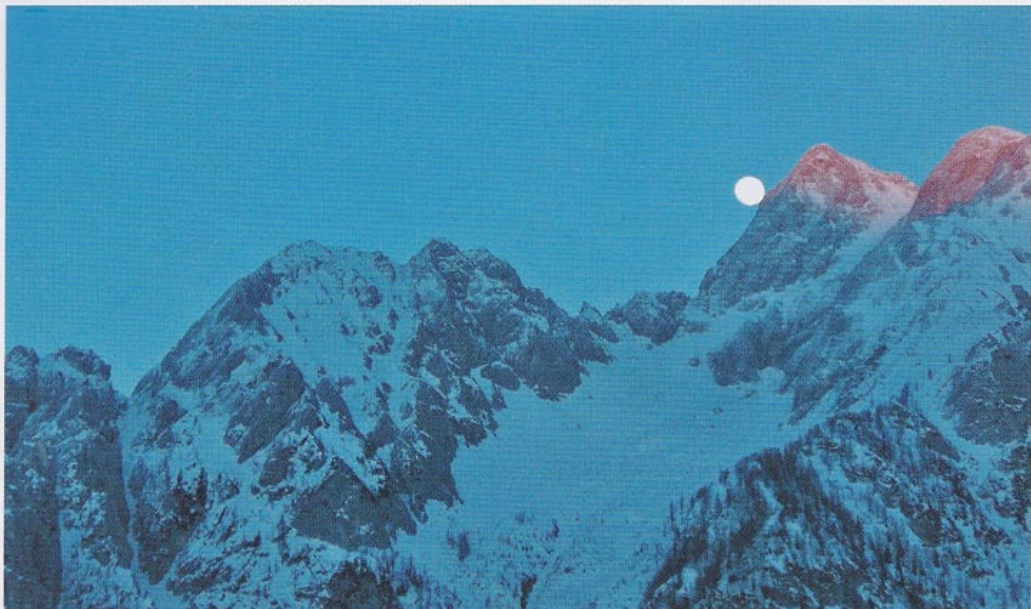
»Sfinga, želja naše mladosti.«

Tudi naše, Ante. In ne najdem izgovora, zakaj jo puščamo čakati že toliko časa.

Andrej Sotelšek

Smer Stopnice v nebo (VII; 500m (+150m)) v severni triglavski steni sta 12. 7. 2008 plezala Matej Zorko in Andrej Sotelšek.

TRŽIŠKA TRILOGIJA

Sonce v zatonu, luna v vzponu (foto: Nejc Pozvek)

Leta so me skoraj nevidno polenila in iz dokaj plodovitega pisca sem postal mučenik. Mučenik besed, ki jih zadnje čase precej bolj togo in z muko spravljam na papir, kot sem to počel še v gimnazijskih letih. Takrat sem vadil precej, danes pa zgodbe ostajajo le v spominih in jih žal vse redkeje delim z ljudmi v obliki zapisov. Vendar zgodbe ostajajo, z leti jih je vse več in se kopičijo. Z malce več volje bi z lahkoto popisal knjigo, verjetno celo več. Sploh lansko leto je bilo z vidika planinstva, gornišstva in alpinistike nadvse pestro. In nekje je to potrebno zabeležiti. Bistvo odprave v Kirgizistan je mnogo prekruto in še preveč živo, da bi ga zopet podoživljal na papirju. Za podrobnosti pa je obseg biltena premajhen. Je pa bilo lani še precej atraktivnih in poučnih zgodb, ki sem jih skusil na gorskih poteh in stranpoteh.

Zame je bila nedvomno najmočnejša izkušnja

soočiti se s samoto v gorah. Žal mi vse prevečkrat ni uspelo dobiti somišljenika ali vsaj podobno mislečega plezalca, pot v gore pa je bila zaradi priprav na poletno avanturo pravzaprav nuja. Verjetno me je predvsem zavedanje nevarnosti tega početja v zimskih razmerah še bolj postavilo na preizkušnjo.

Solo izletov v naše gore sem v lanski zimi doživel kar nekaj. Z lahkoto izberem najbolj neumnega (večerno smučanje Pripravniške grape v Mojstrovki), težje pa najlepšega. Zato sem se odločil natančneje popisati zame najpopolnejšega. Zimska trilogija v gorah nad Tržičem. Nepozabno, lepo, samotno, v dobrih razmerah, zahtevno ... in še marsikakšen presežnik bi se podal k tej turi.

Začel sem v zgodnjih jutranjih urah, ko so me na pot pospremile mamine besede. Želijo ti vse dobro, hkrati pa v njih čutiš veliko zaskrbljenost,

ki te želi obdržati v dolini. Na varnem, na toplem. Duša je v posebnem vznesenem stanju, ko je vsa oprema v avtu in se potovanje začne. Gre za podobne občutke v drobovju, kakor pri veliki ljubezni. In gore ter preizkušnje in izzivi, ki nam jih postavljajo, to tudi so. Ena sama ljubezen. Sončni vzhod me je kot že nič kolikokrat pričakal v vzratnem ogledalu na gorenjki. Še prej sem kot po navadi nabavil nekaj za pod zob na Podsmreki. Nato pa so misli ušle naprej, tja gor, kamor me je vlekle ta dan. Dosti sem prebral o razmerah in po tihem upal, da mi uspe pod streho spraviti »grande course« po vzoru kolega Ortarja. Ali pa še malce večjo. Zavil sem po dolini Tržiške Bistrice, se povzpел po cesti do Loma pod Storžičem in po zasneženi in ledeni cesti nadaljeval do planinskega doma.

Presenečen sem se zazrl v prazno parkirišče. Pri srcu je postalo še malce bolj hladno. Računal sem na kakšno navezo, ki bi me s svojo bližino vsaj malce pomirjala, a žal brez krčmarja. Misli so se znova preusmerile in tehtale moje početje. Veliko razmišljam v takšnih trenutkih, verjetno preveč. Nekakšen strah, trema in podobni občutki me pogosto obremenjujejo. Bal sem se, da omejujejo moje sposobnosti, a mi dajejo le nekakšno moralno grajo. V resnih situacijah so me izkušnje navadile ostati trezen, miren, skoncentriran, kar sem še nekajkrat občutil v dnevu, ki je nad severnim ostenjem Storžiča zarisal prijazno jutranjo modrino.

Okoli osmih zjutraj sem poln elana in moči zagrizel v poledenelo gozdno strmino. Dereze so ostale v nahrbtniku in zato sem bil primoran malce izbirati stopinje. Hitro sem se vzel nad drevje na plaz in po dobre pol ure že pripravljaj plezalno orodje. Požirek čaja, košček ploščice in pa zamudno nastavljanje derez. Nestrpnost me je kar pognala kvišku in zaplezal sem v prvi skok. Direktna linija se je lepo vila navzgor v grapo; bila je že preplezana. Previdno sem se lotil vertikale in ... z rokami sem že segel do položnejšega snega, ko so me smuči nesramno potegnile nazaj. Opala! Časa za motoviljenje

ni bilo. Malce sem še telovadil, se poskušal priglufati preko, a se predal. Ko sem sestopil na varno, sem se hitro začel zavedati, da si kakšnega spodrsaljaja nikakor ne smem privoščiti. Takšen začetek dneva res ne bi bil dober. Čakalo me je še preveč stvari. Poiskal sem prehod levo v travah, kjer sem pred leti že praskal. Previdno sem se skobacal na višje snežišče in nadaljeval. Začetek dneva mi ja dal misliti, a bil sem celo malce ponosen, da sem našel pametno rešitev.

Višje v grapi sem pričakoval še eno zoprno mesto. Ko sem bi nazadnje tu enkrat za prvi maj, je bil to ključ smeri. Takrat sva z Gorazdom napela vse sile. Bilo je tvegano kot že dolgo ne. Tokrat pa dosti manj. Smer me je prijazno sprejela in že sem prisopihal do bivaka. Ugodna gaz me je hitro zvalila v gornji del smeri. Prečnica v izstopno grapo je bila solidno strma in v mislih sem še enkrat dognal, da tu čez verjetno ne bom nikoli smučal. Prav na koncu smeri, kjer se mi je pred leti hoja najbolj vlekle, sem bil zdaj izjemno hiter in zadovoljen sem po dobri uri in pol od avta, stal pri križu na vrhu. Olajšanje. Ugotovitev, da sem sposoben, da je kondicija na nivoju in da sta želja in volja vedno bolj prisotni. A kljub visokoletečim mislim, sem se predal pogledom na prelepo Gorenjsko in z jato kavk delil majhen obrok. Zmeren vetrič je soncu jemal toploto, zato nisem poležaval predolgo. Opravil sem ves ritual pred spustom in pričel. Stena takoj pokaže zobe. Prav na vrhu je že precej nerodno mesto, kjer moraš vijugati med skalami, o padcu pa seveda ni govora. Kljub jutranji trdoti in okornosti sem zanesljivo opravil z zgornjim delom in se naglo spustil v Peto žrelo. Sneg je bil trd, pomrznjen, a robniki so dobro grabili. Vendar je takšna smuka precej bolj naporna kot v mehkelem snegu. Noge so kar pošteno pekle, grape pa ni in ni bilo konec. Za nameček me je spodaj pričakal še skok, ki pa sem ga elegantno obvozil, zahvaljujoč izčrpnim opisom predhodnikov. Sledilo je še vijuganje in premetavanje po zbiti plazovini, ki je bila za nameček še pomrznjena. Tako me je do gozda,

kjer sem snel smučī, dobro pretreslo. Seveda ni šlo brez preskakovanja in prečkanja borovcev. Treba se je pač pripeljat, do koder ležiyo zadnje zaplate snega. Na sestopu pa presenečenje. Z mislimi sem bil praktično že v avtu, ko me je doletelo. Listje je zahrbtno prekrilo led in razgrnil sem svoje ude, kolikor so dopuščali. Smučī so me nemarno lopnile po betīci, a me ni kaj dosti streznilo. Sestopal sem le malce bolj previdno.

Burek. Ta me zadnje čase vedno spremlja na turah. Pospravil sem vso kramo v avto in si ga privoščil na toplem pozno zimskem sončku. Vmes pa že premleval nadaljevanje dneva. Ne spodobi se, da sem doma pred mamο, ki je šele na glavnem odmoru. Odločitev se je ponujala kar sama – Ljubelj. Spustil sem svojega jeklenega konjička v pomladno razpoloženo dolino ter se nato pognal proti zasneženemu prelazu. Opoldne sem že obiral stopinje po prvem plazu.

Idealno. Smučišče je počasi ostajalo pod mano, v spomin pa so se mi prikradle fotografije, s katerih sem planiral vzpon na Begunjsko Vrtačo. Ta skoraj 2000 metrov visoka sosedna Begunjščice skriva v svojih osojnih legah neštete zimske smeri, primerne tako za navzgor kot navzdol. Izbral sem Jančevo smer, v nekateri literaturi imenovano tudi Ostržkova. Še danes ne vem točno, kje točno poteka in ali gre za smer dveh imen, ali pa se morda kje razlikujeta. Vendar, ko človek zapleza v to mogočno ostenje, hitro postane jasno, da gre tu za ogromno število možnosti, kombinacij, ki jih ponuja narava. Grape se prepletajo med seboj in tvorijo svojevrsten sistem, ki med plezanjem spominja na labirint. V najožjem delu sem opazil Ortarjeve sledi in se mu kar med plezanjem poklonil za njegove ekstremne podvige. Zgoraj sem ubral neko svojo varianto in čez strme odseke dosegel raz, ki me je pripeljal v veliko kotanjo. Zaradi megle sem šele kasneje ugotovil, da gre za veliko snežišče, kamor se iztečejo številne smeri. Najlažja je verjetno Lenuhova, ampak k sreči sem še malo vztrajal. Ker ni

bilo sledov smučanja, sem sumil, da še nisem dosegel pravega vrha. Zato sem v megleni moki obiral roglje malce na sever, malce na jug. In končno mi je postalo jasno, da višje več ne gre. Tudi smučarske sledi so me prepričale, da bo to kraj, ki ga iščem. Zopet smučarski ritual in precej zahteven vstop v Zahodno smer. Zgornjih 100 metrov je ponudilo lepo strmino (mesto S4+), ki se nižje izteče na ogromen Šentanski plaz. Sneg je že odjenjal in gniloba je bila v spodnjem delu ravno še smučarsko užitna. Po nekaj sto metrih spusta sem prvič ta dan zagledal sorodne duše, toda bilo jih je čuda malo za področje Zelenice.

Nisem se dal pretirano motiti. Prečil sem plaz in s pogledi že iskal prehode na vrh Begunjščice. Prebiral sem o smučarski smeri Trolko, ki pa se zgoraj izteče meni neznanu kam. Smučī so zopet romale na nahrbtnik, orodje pa v roke in na čevlje. Hitro sem pregledal steno, poiskal primero gaz in se znova potuhnil v objem gorske narave. Za začetek sem opravil z nekajmetrskim skokom, ki pa ni dosegel čiste vertikale. Sneg je bil vse bolj ojužen. Sledi so se približno na polovici razcepile in sledil sem tisti bolj direktni. A končala se je le malce višje za vogalom pod skalnim skokom. Tu čez torej predhodniki niso prišli. Zopet je prišlo na vrsto hitro tehtanje situacije, vendar pa tokrat povsem brez pomislekov – samozavestno in suvereno. Ocenil sem, da mi skalna zapora ne bi smela predstavljati večjih težav, zaplezal vanjo in relativno hitro zaključil to poglavje. Malce izkušenj kaminskega plezanja me je pripeljalo na ozek snežni trak, zato sem hitro nadaljeval. Zgornja nadstropja so bila vse bolj zmedena, začarana. Prečkal sem številne manjše grape, se znova vzpenjal na raze ... vse bolj se mi je dozdevalo, da sem že nekje v bližini smučarske smeri Y. Spomin mi ne seže več toliko nazaj, zato bi danes težko natančno opisal, kje sem plezarijo zaključil. Sledi so me popeljale v dobrih 50 metrov visoko pokončno glavo v osrednjem grebenu Begunjščice. Izgledalo je dokaj težko, a so mi spomin znova napolnile slike in zdelo se mi je, da so tu pred mano že

Po zahtevni turi (foto: Nejc Pozvek)

lazili. Odjuga je sicer predelala stopinje, pa tudi cepini so zategadelj precej slabše grabili. Začela se je prava »mix« plezarija. Nemalokrat so cepini romali čez ramo ali za vrat in roke so poprijele za zasneženo skalo. Trajalo je kar nekaj časa in vsak trenutek je predstavljal veselje, užitek v gibanju. Vsak problem se je rešil kar sam od sebe, izpostavljenost je naraščala, daleč spodaj je že brnel ratarak na Zelenici. Zadnji gib je okronal veličasten prizor: z eno roko sem segel čez snežni rob, se potegnil k višku in zaslepljen pogledal v sonce, ki je počasi zaključevalo svojo dnevno pot nizko nad obzorjem. Enkrat je v Dolgi nemški soplezalec Bojan popisal občutke kot »popoln trenutek«.

Čeprav sem venomer imel v glavi, da si meter pod robom stene še vedno bližje dnu kot vrhu, sem v tem trenutku vedel, da me nič več ne more zaustaviti. Prekobacal sem se na vršno uravnavo in ostal ležeč v snegu in daljnem soncu nekaj trenutkov na vrhu stene. Nekaj popolnih trenutkov.

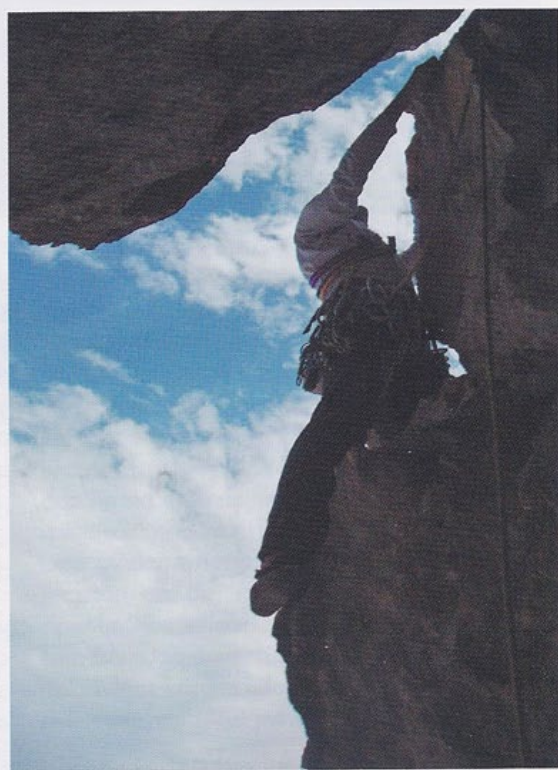
Na čas pa vseeno nisem pozabil. Stopil sem še na vrh, pomalical in se znova posvetil smučarskem ritualu. Pozdravil sem nizko sonce na obzorju, se poslovil od lačnih kavk in se spustil na rob Osrednje grape. Izjemno lepo je bil narejen direkten vstop. Tako je bila smučarska tura še popolnejša. V dobrih razmerah sem brez težav odpeljal najstrmejši del, se spustil v ožino in odvriskal po plazu navzdol proti Zelenici. Smučarska proga se je iztekla na Ljubelju, kjer sem le še pospravil opremo in z nasmeškom nepopisnega

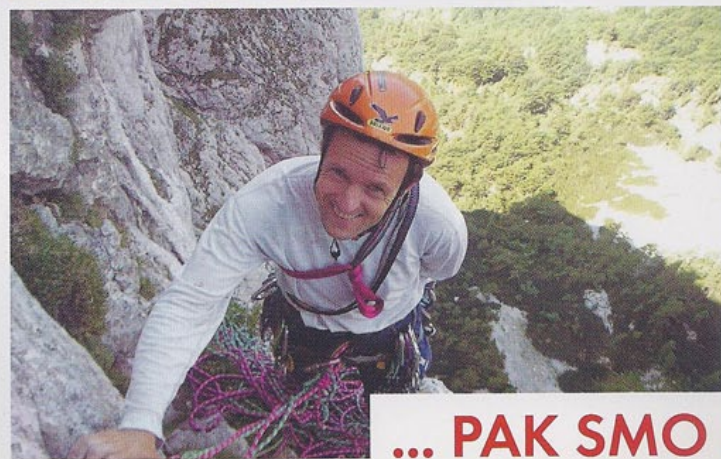
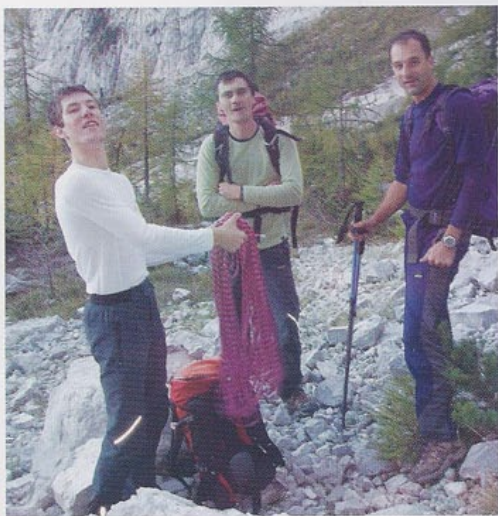
zadovoljstva odpeljal proti domu. Pri sebi sem vedel, da mi je uspela velika tura, dobra plezarija in tudi smučarija. Skoraj preveč lepo, da bi bilo res. In to v enem dnevu.

Z gotovostjo trdim, da je bil to zame eden najpopolnejših dni v gorah. Ostali presežniki bi delovali že prav osladno. A človek se takšnih dni spominja, morda za vselej. Nedvomno pa so spomini živahnejši, če obstajajo tudi v naših dnevnikih.

Nejc Pozvek

SVET SO STENE ...

... PAK SMO LJUDJE

